



ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ

Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Analýza vývoje a dopadů vybraných druhů daňové kriminality na území Hlavního města Prahy

Analysis of Development and Impact of Selected Tax Criminality on the Area of Capital City of Prague

Diplomová práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Civilní nouzové plánování

Autor diplomové práce: Bc. Michaela Bernátková
Vedoucí diplomové práce: Ing. Břetislav Čupr

Kladno 2020

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Bernátková** Jméno: **Michaela** Osobní číslo: **484186**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Civilní nouzové plánování**

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:

Analýza vývoje a dopadů vybraných druhů daňové kriminality na území Hlavního města Prahy

Název diplomové práce anglicky:

Analysis of Development and Impact of Selected Tax Criminality on the Area of Capital City of Prague

Pokyny pro vypracování:

Předmětem diplomové práce bude analýza vývoje a dopadů vybraných druhů daňové kriminality registrované Policií České republiky na území Hlavního města Prahy za období 2008-2018. V teoretické části práce budou popsány jednotlivé druhy hospodářské kriminality, se zaměřením na daňové delikty, příslušná legislativa a rovněž uvedeny subjekty podílející se na jejím potírání. V praktické části práce bude pomocí analýzy a statistických metod provedeno vyhodnocení elementárních charakteristik časových řad, trendů a dopadů vybraných druhů registrované kriminality na území Hlavního města Prahy a predikován její vývoj na období 2019-2021. Na závěr budou stanovena konkrétní doporučení preventivních opatření pro snížení daňové kriminality a zefektivnění procesu jejího prověřování a vyšetřování.

Seznam doporučené literatury:

- [1] CHMELÍK, Jan, BRUNA, Eduard, Hospodářská a ekonomická trestná činnost, Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2015, Eupress, ISBN 978-80-7408-109-5
- [2] VÁLKOVÁ, Helena, KUČHTA, Josef, Základy kriminologie a trestní politiky, ed. 2., Praha: C.H. Beck, 2012, Beckovy mezioborové učebnice, ISBN 978-80-7400-429-2
- [3] HINDLS, Richard, HRONOVÁ, Stanislava, SEGER, Jan, Statistika pro ekonomy, ed. 5., Praha: Professional Publishing, 2004, ISBN 80-86419-59-2

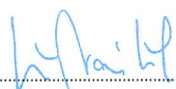
Jméno a příjmení vedoucí(ho) diplomové práce:

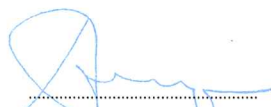
Ing. Břetislav Čupr

Jméno a příjmení konzultanta(ky) diplomové práce:

Datum zadání diplomové práce: **23.09.2019**

Platnost zadání diplomové práce: **18.09.2021**


prof. MUDr. Leoš Navrátil, CSc., MBA, dr.h.c.
podpis vedoucí(ho) katedry

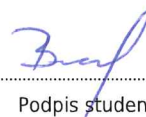

prof. MUDr. Ivan Dylevský, DrSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Student(ka) bere na vědomí, že je povinnen(a) vypracovat diplomovou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v diplomové práci.

27.9.2019

.....
Datum převzetí zadání



.....
Podpis studenta(ky)

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem Analýza vývoje a dopadů vybraných druhů daňové kriminality na území Hlavního města Prahy vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Kladně dne 13.05.2020

.....
Bc. Michaela Bernátková

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala Ing. Břetislavu Čuprovi za odborné vedení, podnětné a cenné rady a čas, který mi věnoval při zpracování této diplomové práce.

ABSTRAKT

Diplomová práce pojednává o analýze vývoje a dopadů vybrané daňové kriminality na území Hlavního města Prahy. V teoretické části diplomové práce jsou popsány základní pojmy z kriminologie, uvedeny jednotlivé druhy hospodářské kriminality, dále vybrané právní předpisy, subjekty a zdroje informací o hospodářské kriminalitě. Zvláštní pozornost je věnována hospodářské kriminalitě v oblasti daní.

V praktické části diplomové práce jsou hodnoceny dopady a vývoj trestných činů zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby a trestných činů neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby na území Hlavního města Prahy za období 2008-2018 pomocí elementárních charakteristik časových řad a stanovena predikce jejich vývoje na období od roku 2019 do 2021.

Pro aplikovatelnost diplomové práce v praxi jsou v diskusní části navrženy legislativní doporučení a organizační opatření pro snížení indexu zatíženosti na jednoho policistu prověřujícího registrovanou hospodářskou kriminalitu na území Hlavního města Prahy a zefektivnění procesu jejího prověřování.

Klíčová slova

Daňová kriminalita; hospodářská kriminalita; statistická analýza; trestný čin; analýza.

ABSTRACT

The diploma thesis deals with the analysis of the development and impacts of selected tax criminality on the area of the Capital City of Prague. The theoretical part of the thesis describes the basic concepts of criminology, stated various types of economic crime, other selected legislation, entities and sources of information on economic crime. Special attention is paid to economic crime in the area of taxes.

The practical part of the thesis evaluates the impacts and development of crimes Evasion of Taxes, Fees and Similar Compulsory Payments and Evasion of Tax, Social Security Insurance Fee and Similar Compulsory Payment in the Capital City of Prague for the period 2008-2018 using essential time characteristics series and set a prediction of their development for the period 2019-2021.

For the applicability of diploma theses in practice, the discussion sections include legislative recommendations and organizational measures to reduce the load index per one police officer investigating registered economic crime in the capital city of Prague and streamlining the investigation process.

Keywords

Tax Crime; Economic Crime; Statistical Analysis; Crime; Analysis.

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Cíle práce a hypotézy	11
3	Přehled současného stavu.....	13
3.1	Definice základních pojmů.....	13
3.1.1	Kriminologie.....	13
3.1.2	Kriminalita	13
3.1.3	Trestný čin.....	14
3.1.4	Hospodářská a ekonomická kriminalita	15
3.1.5	Finanční kriminalita	16
3.1.6	Daňová kriminalita.....	17
3.1.7	Daň.....	17
3.1.8	Clo	18
3.1.9	Pojistné na sociální zabezpečení	18
3.1.10	Pojistné na veřejné zdravotní pojištění.....	18
3.1.11	Poplatky	19
3.1.12	Jiná podobná povinná platba	19
3.1.13	Orgány činné v trestním řízení	19
3.1.14	Fáze trestního řízení	20
3.1.15	Finanční šetření	21
3.2	Právní předpisy a jiné dokumenty	22
3.2.1	Zákon o policii.....	22
3.2.2	Trestní zákoník.....	23
3.2.3	Trestní řád	24
3.2.4	Daňový řád	24
3.3	Subjekty působící v oblasti hospodářské kriminality.....	25
3.3.1	Správce daně.....	25
3.3.2	Policie ČR.....	26
3.3.3	Státní zastupitelství	26
3.3.4	Soudy	27
3.3.5	Finanční analytický úřad	27
3.4	Zdroje informací o hospodářské kriminalitě	28

3.4.1	Statistická data Ministerstva vnitra ČR	28
3.4.2	Statistická data Ministerstva spravedlnosti ČR.....	29
3.4.3	Zkreslující faktory	30
3.5	Fenomenologie kriminality	30
3.5.1	Rozsah kriminality.....	30
3.5.2	Intenzita kriminality	31
3.5.3	Struktura kriminality.....	31
3.5.4	Dynamika kriminality	32
3.6	Hospodářská trestná činnost.....	32
3.6.1	Specifika pachatelů a kriminogenní faktory	33
3.6.2	Etiologie hospodářské kriminality	34
3.6.3	Kriminalita páchaná právníckými osobami.....	34
3.7	Hospodářská kriminalita v oblasti daní	35
3.7.1	Vybrané skutkové podstaty trestných činů	35
3.7.2	Vybrané způsoby páchaní	38
3.7.3	Charakteristiky pachatelů.....	40
3.7.4	Specifika dokazování.....	40
3.7.5	Preventivní a represivní opatření.....	41
4	Metodika.....	43
5	Výsledky.....	45
5.1	Celková kriminalita	45
5.1.1	Česká republika.....	45
5.1.2	Hlavní město Praha	46
5.2	Hospodářská kriminalita	48
5.2.1	Česká republika.....	48
5.2.2	Hlavní město Praha	50
5.3	Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle ustanovení § 240 TrZ.....	52
5.3.1	Česká republika.....	52
5.3.2	Hlavní město Praha	53
5.4	Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby dle ustanovení § 241 TrZ.....	55
5.4.1	Česká republika.....	55

5.4.2	Hlavní město Praha	56
5.5	Elementární charakteristiky zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle ustanovení § 240 TrZ.....	58
5.5.1	Česká republika.....	58
5.5.2	Hlavní město Praha	59
5.6	Elementární charakteristiky neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby dle ustanovení § 241 TrZ	60
5.6.1	Česká republika.....	60
5.6.2	Hlavní město Praha	61
5.7	Analýza trendu a predikce vývoje zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle ustanovení § 240 TrZ.....	62
5.7.1	Česká republika.....	62
5.7.2	Hlavní město Praha	63
5.8	Analýza trendu a predikce vývoje neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby dle ustanovení § 241 TrZ....	64
5.8.1	Česká republika.....	64
5.8.2	Hlavní město Praha	65
5.9	Zatíženost hospodářských a vybraných daňových trestných činů	66
5.9.1	Hospodářská kriminalita	66
5.9.2	Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle ustanovení § 240 TrZ	67
5.9.3	Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby dle ustanovení § 241 TrZ.....	68
6	Diskuze	70
6.1	Návrhy pro zlepšení současného stavu.....	75
6.1.1	Legislativní opatření.....	75
6.1.2	Organizační opatření.....	76
6.2	Další směřování výzkumu.....	77
7	Závěr	78
8	Seznam použité literatury.....	79

1 ÚVOD

Problematika daňové kriminality je s ohledem na specifika pachatelů, postupy při jejím prověřování a vyšetřování jednou z nejnáročnějších oblastí hospodářské trestné činnosti z pohledu nároků na znalosti a zkušenosti jednotlivých vyšetřovatelů. O to náročnější její prověřování a vyšetřování může být, pokud je na určitém území neúměrně vyšší zatížení počtu registrovaných trestných činů na jednoho policistu.

Pro kvalifikované hodnocení daňové kriminality na území Hlavního města Prahy je žádoucí provedení analýzy počtu registrovaných daňových deliktů na jednoho obyvatele v porovnání s celorepublikovým průměrem, ale i počtu zatíženosti na jednoho policistu prověřujícího a vyšetřujícího hospodářskou kriminalitu v porovnání s ostatními vyššími územně samosprávnými celky. Na základě výsledků analýz lze s určitou mírou pravděpodobnosti predikovat vývoj na následující roky a tím i lépe stanovit počty a rozložení vyšetřovatelů daňové kriminality v rámci jednotlivých krajů.

Poznatky získané v rámci výzkumu obsaženého v diplomové práci mohou sloužit nejen odborné veřejnosti pro získání přehledu o současném stavu vybrané daňové kriminality na území Hlavního města Prahy, ale i vedení Policie České republiky pro aplikování navržených opatření, které povedou k zefektivnění prověřování a vyšetřování vybrané daňové kriminality.

Lze předpokládat, že při vyšší efektivitě prověřování a vyšetřování daňové kriminality dojde ke zvýšení její objasněnosti, což v konečném důsledku může mít dopady i na prevenci jejího páchání. Pokud pachatelé daňové kriminality budou mít povědomí o tom, že při spáchání úmyslných trestných činů budou nejen odhaleni, ale i v krátké době postaveni před soud a spravedlivě potrestáni, případnou trestnou činnost si pravděpodobně značná část z nich rozmyslí.

2 CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY

Cílem diplomové práce je analýza vývoje a dopadů vybraných druhů daňové kriminality registrované Policií České republiky na území Hlavního města Prahy za období 2008-2018. V teoretické části práce budou popsány jednotlivé druhy hospodářské kriminality se zaměřením na daňové trestné činy, uvedeny příslušné právní předpisy a rovněž subjekty podílející se na jejím potírání. V praktické části práce bude pomocí analýzy a statistických metod provedeno vyhodnocení elementárních charakteristik časových řad, trendů a dopadů vybraných druhů registrované kriminality a predikován její vývoj na období 2019-2021. Na závěr práce budou stanovena konkrétní doporučení preventivních opatření pro snížení daňové kriminality a zefektivnění procesu jejího prověřování a vyšetřování.

Výsledky diplomové práce bude možno využít v rámci pedagogické činnosti, zvýšení povědomí o stavu a vývoji vybrané hospodářské kriminality u odborné veřejnosti a rovněž pro případné legislativní a organizační změny na úseku prověřování a vyšetřování hospodářské kriminality, které povedou nejen ke zvýšení úrovně objasněnosti této skutkově složité trestné činnosti, ale i zrychlení trestního řízení nebo snížení počtu registrovaných vybraných daňových trestných činů.

V diplomové práci budou hledány odpovědi pro potvrzení, případně vyvrácení následujících hypotéz.

Hypotéza 1 předpokládá, že na území Hlavního města Prahy byl za období 2008-2018 index registrovaných trestných činů zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby vyšší o 20 % než byl index těchto trestných činů v České republice.

Hypotéza 2 předpokládá, že na území Hlavního města Prahy byla v roce 2018 zatíženost na policistu prověřujícího a vyšetřujícího hospodářskou trestnou

činnost u trestné činnosti neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby vyšší o 50 % než byla zatíženost na policistu u této trestné činnosti v České republice.

3 PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU

3.1 Definice základních pojmů

Níže uvedený přehled základních pojmů z oblasti hospodářské kriminality je aplikovatelný nejen v rámci úkonů orgánů činných v trestním řízení, ale i finančních úřadů, jako správních orgánů v oblasti daňových deliktů.

3.1.1 Kriminologie

Kriminologii lze obecně definovat jako vědní disciplínu zabývající se povahou, rozsahem, příčinou a kontrolou kriminálního chování [1]. Již v roce 1985 se samotnému pojmu „zločin“ věnoval italský právník Faffael Garofalo, který upozornil na skutečnost, že na tento pojem je nutno nahlížet jak z právního, tak ze sociologického pohledu. Zločin rozdělil na přirozený, který je považován za zločin v každé společnosti bez ohledu na okolnosti a na legální, který je trestným činem jen v určité době nebo v určitých kulturách. Ze sociologického hlediska jsou pak za zločiny považovány zejména patologické jevy jako je například alkoholismus, prostituce či extrémismus, které nemusí být trestním právem regulovány, ale s trestnou činností často úzce souvisí [2, 3].

3.1.2 Kriminalita

Z legální definice kriminality vyplývá, že se jedná o souhrn různých podob chování, jež trestní právo vnímá coby trestné činy. Základní rozdělení kriminality v trestněprávní rovině je na kriminalitu obecnou a hospodářskou. V průběhu času dochází takřka neustále k sociálním, ekonomickým i politickým modifikacím, které jsou dříve či později v trestním právu reflektovány, což umožňuje orgánům činným v trestním řízení v určitém období stíhat konkrétní jednání, které naopak v jiné době postihnout nelze a naopak [4].

Pro účely této diplomové práce je rovněž důležité vymezit pojmy registrovaná, latentní a skutečná kriminalita, na které úzce navazuje samotný pojem objasněnost kriminality. Abychom byli schopni uvést rozsah skutečné kriminality, museli bychom znát všechny trestné činy, které byly spáchány, což

se však v praxi neděje, neboť policejními orgány je zjištěna pouze část skutečné kriminality. Právě ta část kriminality, kterou policejní orgány zjistí a následně zaevidují se nazývá kriminalita registrovaná neboli zjevná. Na druhou stranu latentní neboli skrytá kriminalita, jak už z jejího názvu vyplývá, je část skutečné kriminality, která nevyjde najevo a není tak nikde registrovaná. Skutečná kriminalita tak tvoří součet registrované a latentní kriminality. Objasněnost kriminality udává počet trestných činů z oblasti registrované kriminality, u kterých byl zjištěn pachatel [2, 5].

3.1.3 Trestný čin

Trestný čin je vymezen v ustanovení § 13 z. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník jako „protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v tomto zákoně. K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti“ [6, s. 31]. Uvedená definice trestného činu promítá zejména jeho formální pojetí, jelikož odkazuje na trestní zákoník, ve kterém je specifikována skutková podstata každého trestného činu, který lze aktuálně postihnout.

Pod pojem skutková podstata trestného činu se řadí souhrn typových objektivních a subjektivních znaků trestného činu konkrétního druhu, které jsou typické pro společenskou škodlivost daného trestného činu. Tyto typové znaky vymezují jednotlivé trestné činy, díky kterým se od sebe navzájem odlišují. Skutkovou podstatu trestných činů definují povinné znaky, kterými jsou objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka a dále nepovinné znaky, kterými mohou být čas, místo, způsob provedení činu, použité prostředky ke spáchání činu, hmotný předmět útoku a účinek [7].

Společenské vztahy (např. vlastnické), zájmy (např. na ochraně ústavního zřízení ČR) a hodnoty (např. osobní svoboda, zdraví a život), které jsou chráněné trestním zákoníkem tvoří objekt trestného činu. Objektivní stránku trestného činu můžeme vnímat svými smysly a je přímo formulována v patřičných

ustanoveních trestního zákoníku. Jejimi obligatorními znaky jsou jednání, následek a příčinný vztah mezi jednáním a následkem. Za jednání je považován projev vůle pachatele ve vnějším světě, který může mít formu konání nebo opomenutí. Trestné činy, kterých se pachatel může dopustit pouze konáním jsou nazývány komisivní, přičemž trestné činy, kterých se pachatel může dopustit pouze opomenutím jsou nazývány omisivní, čímž není vyloučena existence trestných činů, které může pachatel spáchat jak konáním, tak opomenutím. Následkem se rozumí porušení či ohrožení hodnot chráněných trestním zákoníkem [6, 7].

K naplnění obligatorních znaků objektivní stránky trestného činu nesmí chybět příčinný vztah mezi jednáním a následkem, z čehož plyne, že následek musí vzniknout jako důsledek daného jednání. V opačném případě se nejedná o trestný čin, za který lze pachatele trestně stíhat. Subjektem, respektive pachatelem trestného činu může být jak fyzická, tak právnická osoba, což vyplývá ze z. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a z. č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Jestliže objektivní stránka trestného činu je vnější stránkou trestného činu, kterou je možné vnímat svými smysly, subjektivní stránka trestného činu je naopak vnitřní stránkou pachatele, ve které se odráží psychika a duševní stav pachatele. Obligatorním znakem subjektivní stránky trestného činu je zavinění pachatele, které je složeno z vědění a vůle. Existují dvě formy zavinění, a to úmyslné, které se dále dělí na úmysl přímý a nepřímý, a zavinění nedbalostní, které se dále dělí na nedbalost vědomou, nevědomou a hrubou nedbalost [6, 7].

3.1.4 Hospodářská a ekonomická kriminalita

Hospodářská kriminalita známá také jako kriminalita „bílých límečků“ zaznamenává svůj vzestup již od roku 1989, kdy se stala skutečným společenským problémem, neboť podstatným dílem ovlivňuje primární příjmové složky státu, což do jisté míry ovlivňuje také kvalitu života společnosti.

Každým rokem tento druh specifické kriminality nabývá na aktuálnosti. Hospodářské trestné činy jsou rok od roku sofistikovanější a pro orgány činné v trestním řízení náročnější na jejich odhalení a dopadení pachatelů [3].

Hospodářskou kriminalitou je myšleno především společensky škodlivé, zaviněné jednání pachatele naplňující skutkovou podstatu nějakého z trestných činů uvedených v hlavě páté nebo šesté zvláštní části trestního zákoníku. Hospodářské trestné činy spojuje soubor shodných rysů, kterým je zejména fakt, že k nim dochází v podnikatelské sféře [3, 8].

Pojem ekonomická kriminalita je definována Ministerstvem spravedlnosti České republiky jako protiprávní ekonomické jednání, díky kterému se pachatel finančně nebo jinak obohatil, čímž způsobil škodu určitému ekonomickému subjektu, přičemž za ekonomický subjekt je považován stát, fyzická či právnická osoba a další, a zároveň musí naplňovat skutkovou podstatu určitých trestných činů uvedených v trestním zákoníku [8].

Z definic výše uvedených pojmů hospodářské a ekonomické kriminality vyplývá, že oba pojmy v sobě zahrnují shodné rysy protiprávního jednání pachatele, z čehož lze dovodit závěr, že se jedná o synonyma charakterizující totéž jednání. Zároveň je však třeba konstatovat, že pojem hospodářská kriminalita používají orgány činné v trestním řízení i široká veřejnost zejména v České republice, kdežto pro zahraničí je spíše charakteristický pojem ekonomická kriminalita [8].

3.1.5 Finanční kriminalita

Finanční kriminalitu lze chápat jako součást hospodářské kriminality, jejíž protiprávní jednání směřuje proti fungování bankovního systému, kapitálového trhu a finančních institucí. Finanční kriminalita má několik forem páchání, mezi které patří přijímání vkladů podnikatelskými subjekty bez bankovní licence, porušování pravidel obezřetného podnikání bank a celá řada bankovních podvodů [9].

Vladimír Baloun ve své knize Finanční kriminalita v České republice: dílčí studie úkolu "Výzkum ekonomické kriminality" vymezil čtrnáct ukazatelů, které od sebe odlišují hospodářskou a finanční kriminalitu. Z tabulky vyplývá, například to, že modus operandi finanční kriminality je sofistikovanější než u ostatních trestných činů hospodářské kriminality. Zároveň poukazuje na skutečnost, že u finanční kriminality převažuje spíše pasivní korupce nad tou aktivní. Dále je z tabulky zřejmé, že protiprávní jednání směřující proti ekologii se v hospodářské kriminalitě bezesporu objevuje, kdežto u finanční kriminality nikoliv. Z dostupných zdrojů tak vyplývá, že finanční kriminalita jakožto součást hospodářské kriminality je protiprávním jednáním páchaným ve finančním sektoru [10, 11].

3.1.6 Daňová kriminalita

Stejně jako finanční kriminalita i daňová kriminalita je jedno z mnoha odvětví hospodářské kriminality. Tento druh kriminality zahrnuje, jak už z jejího názvu vyplývá, daňové trestné činy, jejichž taxativní výčet se nachází v ustanovení § 240 až § 246, ve zvláštní části trestního zákoníku [12].

Pro účely této diplomové práce jsou stěžejní vybraná ustanovení problematiky daňových trestných činů, kterými jsou zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby, neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby a zvláštní ustanovení o účinné lítosti.

3.1.7 Daň

Daň je zákonem stanovená, neúčelová, neekvivalentní, povinná platba. Jedná se o finanční částku, kterou jsou fyzické i právnické osoby povinny odvádět do veřejného rozpočtu v zákonem stanovené výši i zákonem stanovených lhůtách. Podle daňové soustavy se daně v České republice dělí do sedmi kategorií. Nejvýznamnější je daň z přidané hodnoty, kterou následuje spotřební daň. Spotřební daň se dále dělí na daň z minerálních olejů, z lihu a destilátů, z piva, z vína a z meziproductů a daň z tabákových výrobků. Dále se do daňové

soustavy řadí daně z příjmů fyzických a právnických osob. Následují daň z nemovitosti, silniční daň, daň z dědictví a darování a kompletní výčet uzavírá daň z převodu nemovitostí [13].

3.1.8 Clo

Clem je míněna právními předpisy určená povinná platba, která je, na rozdíl od daní, státem vybírána v přímé souvislosti s dováženým a vyváženým zbožím přes hranice České republiky. Clo se dělí na dovozní, vývozní a vyrovnávací. Dovozní clo je hrazeno, je-li zboží do České republiky dováženo. Naopak vývozní clo je hrazeno, je-li zboží z České republiky vyváženo. Zvláštním druhem cla je clo vyrovnávací, které je hrazeno s cílem srovnat prémie či subvence poskytnutá na vytvoření zboží nebo jeho vývoz [13].

3.1.9 Pojistné na sociální zabezpečení

Pojistné na sociální zabezpečení je opět povinná platba vymezena v ustanovení § 1 z. č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení. Pojistné na sociální zabezpečení rovněž zahrnuje pojistné na důchodové pojištění, pojistné na nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Výběr pojistného na sociální zabezpečení mají v gesci příslušné Okresní správy sociálního zabezpečení, přičemž výtěžek je odváděn do státního rozpočtu [13].

3.1.10 Pojistné na veřejné zdravotní pojištění

Pojistné na veřejné zdravotní pojištění a jeho výše vyplývá ze z. č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. Také tento druh pojistného je povinnou a zpravidla měsíční platbou, ze které je do jisté míry hrazena zdravotní péče. Nad rámec uvedeného zákona vztahujícího se k pojistnému na veřejné zdravotní pojištění je nutno zmínit také z. č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, neboť se jedná o zákon zřizující Všeobecnou zdravotní pojišťovnu České republiky [13].

3.1.11 Poplatky

Poplatkem se rozumí povinná platba státu za poskytnutí určité služby. Může se jednat o poplatek soudní, jehož výše a další náležitosti vyplývají ze z. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, dále o poplatek správní, jenž vymezuje z. č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích a v neposlední řadě poplatek místní, vyplývající ze z. č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Místní poplatek představuje například poplatek ze psů, z pobytu, za užívání veřejného prostranství a další [13].

3.1.12 Jiná podobná povinná platba

Držitel televizního nebo rozhlasového přijímače je povinen řádně takový přijímač přihlásit do evidence a následně řádně hradit tento poplatek označovaný jako jiná podobná povinná platba. Jedná se o paušální částku televizního či rozhlasového poplatku, jehož výše je stanovena v z. č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů. Na mobilní telefony, navzdory faktu, že umožňují přenos televizního signálu, se povinná evidence ani úhrada nevztahuje [13].

3.1.13 Orgány činné v trestním řízení

Z ustanovení § 12 z. č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) vyplývá, že soud, státní zástupce a policejní orgán jsou považovány za orgány činné v trestním řízení. Policejními orgány jsou myšleny útvary Policie České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, pověřené orgány Vězeňské služby České republiky, pověřené celní orgány, pověřené orgány Vojenské policie, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace Státní zástupce v přípravném řízení vykonává dohled nad probíhajícími přípravnými řízeními a je oprávněn policejnímu orgánu zadávat pokyny, které je policejní orgán povinen plnit. Soud jako státní orgán poskytuje ochranu práv zákonem stanoveným způsobem. Soud jako jediný rozhoduje o vině a trestu pachatelů za trestné činy [14].

3.1.14 Fáze trestního řízení

Trestní řád vymezuje celkem pět fází trestního řízení, chronologicky se jedná o přípravné řízení, předběžné projednání obžaloby, hlavní líčení, odvolací, respektive opravné řízení a vykonávací řízení [15].

Hlavním cílem přípravného řízení je objasnit, alespoň s vyšší mírou pravděpodobnosti, zda existuje důvodné podezření z trestného činu proti konkrétní osobě. V průběhu přípravného řízení je úkolem policejního orgánu opatřit důkazy, které svědčí jak o vině pachatele, tak o jeho nevině. Přípravné řízení je stěžejní fází celého trestního řízení, neboť se od něj odvíjí průběh následujících fází, a především jeho výsledek. Státní zástupce v závěru přípravného řízení rozhoduje, zda ve věci podá obžalobu k soudu [15].

Je-li státním zástupcem podána obžaloba, návrh na potrestání nebo návrh na schválení dohody o vině a trestu následuje soudní, nepovinná fáze trestního řízení, kterou je předběžné projednání obžaloby. Soud v této fázi posuzuje, zda je obsah obžaloby eventuálně návrhu na potrestání či návrhu na schválení dohody o vině a trestu dostatečný a odůvodňuje obviněného postavit před soud a zda bylo přípravné řízení vedeno v souladu se zákonem. Soud v této fázi rozhoduje o nařízení hlavního líčení. Pakliže k tomu shledá důvod, může věc vrátit státnímu zástupci k došetření nebo může trestní stíhání konkrétní osoby zastavit [15].

Za nejdůležitější fázi trestního řízení je považováno hlavní líčení, neboť v této povinné fázi trestního řízení rozhoduje soud o vině a trestu obžalovaného. Soud může rozhodnout pouze o jednání konkrétní osoby, které je v žalobním návrhu obžaloby obsaženo. Trestní řád mu však umožňuje kvalifikovat jednání odlišně od obžaloby. Obvykle končí hlavní líčení odsuzujícím či zprošťujícím rozsudkem. Nezřídka kdy však dochází k zastavení či přerušení trestního stíhání nebo k postoupení věci [15].

Obžalovaný, státní zástupce a oprávněné osoby mohou proti rozsudku soudu prvního stupně podat odvolání, čímž trestní řízení plynule přechází do své čtvrté fáze. Opravné řízení má za úkol přezkoumat předchozí rozhodnutí, a to po právní i skutkové stránce. V souladu s trestním řádem jsou rozlišovány řádné a mimořádné opravné prostředky. Stížnost a odvolání jsou pokládány za řádné opravné prostředky a směřují proti nepravomocnému rozhodnutí, kdežto dovolání, stížnost pro porušení zákona a obnova řízení jsou považovány za mimořádné opravné prostředky směřující proti pravomocnému rozhodnutí. Odpor je specifický opravný prostředek směřující proti trestnímu příkazu [15].

Vykonávací řízení je poslední fází trestního řízení, během které jsou realizována rozhodnutí vydaná orgány činnými v trestním řízení [15].

Skutečnost, že trestní řízení zahrnuje pět shora uvedených fází ještě neznamená, že každá projednávaná trestní věc všemi fázemi fakticky projde. Dochází k případům, kdy není nařízeno předběžné projednání obžaloby, neboť k tomu nejsou dány zákonné důvody. Zároveň může být o jednání v dané věci rozhodnuto již v přípravném řízení a k hlavnímu líčení ani dalším fázím trestního řízení se tak vůbec nedostane. Je-li v opravném řízení rozhodnuto ve prospěch obžalovaného a pravomocným rozsudkem mu není uložen trest, vykonávací řízení rovněž neproběhne [15].

3.1.15 Finanční šetření

Vzhledem ke skutečnosti, že pojem finanční šetření není zakotven v trestním právu, je pro příslušníky Policie České republiky směrodatný Závazný pokyn policejního prezidenta č. 174 ze dne 12. září 2011 k provádění finančního šetření v trestním řízení. Z uvedeného pokynu vyplývá, že v průběhu finančního šetření jsou zjišťovány informace k majetkovým poměrům dotčených fyzických či právnických osob a během tohoto procesu, jsou zároveň vyhledávány, zadokumentovány a zajišťovány výnosy z trestné činnosti, eventuálně dochází k zajišťování náhradní hodnoty [16].

Finanční šetření prováděné v přípravném řízení je možno rozdělit do tří základních etap podle období, kdy došlo k jeho zahájení. Terminologie etap finančního šetření je analogická terminologii užívané v trestním řádu. V první etapě se jedná o finanční šetření, které se provádí ještě před zahájením úkonů trestního řízení. Poznatky o majetkovém a finančním prospěchu z trestné činnosti jsou získávány skrytě formou finančního zpravodajství a policejní orgány postupují v souladu se z. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Druhá etapa finančního prověřování je prováděna v období po zahájení úkonů trestního řízení v souladu s ustanovením § 158 odst. 3 trestního řádu, ovšem před zahájením trestního stíhání. V druhé etapě jsou prověřovány informace zjištěné finančním zpravodajstvím, které jsou následně doplněny o informace, které nebylo v průběhu první etapy možno získat. Po zahájení trestního stíhání hovoříme o finančním vyšetřování, jehož cílem je prokázat, že předmětný výnos z trestné činnosti byl získán právě trestným činem, pro který bylo konkrétní osobě případně osobám, sděleno obvinění [16].

Nedílnou součástí uceleného finančního šetření je zpracování majetkového profilu dotčených fyzických či právnických osob, což vyžaduje prověřování jak stavu, tak původu majetku, jež mají zájmové osoby v držení nebo vlastnictví. Majetkový profil je vytvářen k určitému datu a je rozdělen do tří částí. Jde o specifikaci zájmového subjektu a obecné informace, popis majetku a popis závazků [17].

3.2 Právní předpisy a jiné dokumenty

Následující kapitola je věnována primárním právním předpisům, se kterými je problematika daňových trestných činů neodmyslitelně spjata.

3.2.1 Zákon o policii

Reforma zejména legislativní části Policie České republiky nastala 1. ledna 2009, tedy s účinností z. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (zákon o policii). Uvedený zákon se podílí na vytvoření právního prostředí zajišťující

efektivní realizaci bezpečného fungování státu prostřednictvím oprávnění, která byla příslušníkům Policie České republiky udělena [18].

V souvislosti s problematikou daňových trestných činů postupují příslušníci Policie České republiky v souladu se zákonem o policii především v době, kdy evidují poznatek nasvědčující možné spáchání daňového trestného činu, ale dosud nedošlo k zahájení úkonů trestního řízení v souladu s ustanovením § 158 odstavce 3 trestního řádu. Jedná se o úkony před zahájením trestního řízení označované jako šetření.

Pro získání nezbytných informací mohou policejní orgány využít ustanovení § 18 zákona o policii a vyžadovat pomoc od osob a orgánů. Nejedná se však o pomoc absolutní, neboť má své limity, které chrání zájmy jiných práv nebo povinností a zájmy osoby poskytující pomoc. Zároveň musí požadovaná pomoc směřovat ke splnění konkrétního úkolu příslušného policejního orgánu [18].

Další právní institut, který bývá v průběhu šetření policejními orgány čteně využíván pro zjištění potřebných informací k potenciálnímu protiprávnímu jednání, mající charakter daňových trestných činů, je podání vysvětlení dle ustanovení § 61 zákona o policii, přičemž se nejedná o podání vysvětlení ve smyslu trestního ani správního práva [18].

3.2.2 Trestní zákoník

Po téměř desetileté snaze odborníků vytvořit kodex trestního práva hmotného reflektující požadavky společnosti stávající doby, nabyl dne 1. ledna 2010 účinnosti z. č. 40/2009 Sb. trestní zákoník. Nový trestní zákoník je rozdělen na tři části, obecnou, zvláštní, přechodná a závěrečná ustanovení. Obecná část souhrnným způsobem vymezuje působnost trestních zákonů, základní zásady trestního řízení, stanovuje trestní odpovědnost včetně jejího zániku a zároveň definuje primární aplikované pojmy. Zvláštní část systematicky popisuje skutkové podstaty jednotlivých trestných činů, které jsou pro větší přehlednost rozděleny do třinácti hlav podle povahy společenského zájmu chráněného tímto

zákonem. Trestním zákoníkem jsou postupně chráněny společenské zájmy jako je život a zdraví, svoboda a práva na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství, důstojnost v sexuální oblasti, rodina a děti, majetek, životní prostředí, Česká republika, cizí státy a mezinárodní organizace, pořádek ve věcech veřejných, branná povinnost a v neposlední řadě lidskost a mír [13].

3.2.3 Trestní řád

V rovině trestního práva procesního byl s účinností od 1. ledna 1962 vydán z. č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), který byl však od svého vzniku opakovaně novelizován, a to zejména po listopadu 1989. Trestní řád stanovuje postup orgánů činných v trestním řízení, kteří se zabývají jednáním pachatelů dopouštějících se trestných činů, ať už se jedná o fázi odhalování, objasňování, rozhodování o vině či trestu nebo předcházení takovému jednání. Současně trestní řád vymezuje vzájemné procesní vztahy orgánů činných v trestním řízení a dalších subjektů v trestním řízení. Jedná se zejména o osoby obviněných, svědků, poškozených, znalců, tlumočnicků a dalších [19].

Trestní právo procesní neodmyslitelně souvisí s trestním právem hmotným, které by v opačném případě pozbylo smysl. Obě odvětví trestního práva spojuje nejen totožný význam jednotlivých pojmů, ale především společný cíl [19].

3.2.4 Daňový řád

Přibližně deset let intenzivního úsilí sjednotit obsáhlou daňovou problematiku dalo vzniknout z. č. 280/2009 Sb., daňový řád, který je účinný od 1. ledna 2009. „Tento zákon upravuje postup správců daní, práva a povinnosti daňových subjektů a třetích osob, které jim vznikají při správě daní. Správa daně je postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady. Základem pro správné zajištění a stanovení daně je daňové přiznání, hlášení nebo vyúčtování a dodatečné daňové přiznání, následné hlášení nebo dodatečné vyúčtování podané daňovým subjektem“ [20, s. 17].

Správce daně je povinen konat v souladu se zásadou legality, tedy řídit se zákony a jinými obecně závaznými právními předpisy, které je nucen dodržovat. Paradoxní situace by mohla nastat ve chvíli, kdy by Ministerstvo financí České republiky vydalo pokyny, které by nebyly v souladu se zákonem, případně by zákon obcházely nebo s ním byly dokonce v rozporu. V souladu se zásadou legality by se nesměl zaměstnanec správce daně těmito pokyny v daňovém řízení řídit, nicméně pro zaměstnance správce daně by byly předmětné pokyny závazné, neboť Ministerstvo financí České republiky je v souladu se zákoníkem práce zaměstnavatelem správce daně, respektive jeho zaměstnanců [20].

3.3 Subjekty působící v oblasti hospodářské kriminality

Nejen orgány činné v trestním řízení se podílejí na potírání hospodářské trestné činnosti v České republice. Zásluhou nejrůznějších kontrolních mechanismů jako je například audit, daňová kontrola nebo bankovní dohled, vyplývají napovrch přinejmenším nestandardní jednání, která jsou příslušnými subjekty oznamována orgánům činným v trestním řízení. S jejich pomocí se tak nemalé procento latentní kriminality stává kriminalitou registrovanou.

3.3.1 Správce daně

Někdejší soustava územních finančních orgánů byla s činností z. č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky nahrazena orgány Finanční správy. Za správce daně jsou považovány orgány finanční správy a celní správy. Orgány finanční správy jsou tvořeny Generálním finančním ředitelstvím, Odvolacím finančním ředitelstvím a Finančními úřady, přičemž Celní správa je tvořena Generálním ředitelstvím cel a celními úřady [21].

Definice pojmu správce daně je uvedena v ustanovení § 10 odstavci 1 až 3 daňového zákona a hovoří o tom, že správcem daně je každý správní případně jiný orgán zmocněný zákonem k výkonu správy daně [20].

Jednou z důležitých činností správce daně pro případné trestní řízení je kontrolovat, zda osoby zúčastněné na správě daní řádně a včas plní své povinnosti. V případě, že správce daně shledá jisté nesrovnalosti, může dotyčné osoby vyzvat k nápravě nebo v souladu s daňovým řádem zahájit nezbytná daňová řízení [21].

3.3.2 Policie ČR

Zákonem o policii je policie definována jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor působící na území České republiky, za jehož činnost odpovídá policejní prezident Ministru vnitra České republiky, neboť je policie Ministerstvu vnitra podřízena. Útvary policie tvoří Policejní prezidium jakožto vrcholný orgán organizační struktury, dále útvary s celostátní působností, krajská ředitelství a v neposlední řadě útvary zřízené v rámci krajského ředitelství. Problematika daňové trestné činnosti jakožto součást hospodářské trestné činnosti je dle věcné a místní příslušnosti prověřována, respektive vyšetřována napříč všemi uvedenými úrovněmi struktury policie [18].

Zvláštní kategorii boje proti daňovým únikům tvoří od července roku 2014 Daňová Kobra. Tento úzce specializovaný tým vzniknul spoluprací jednoho z celorepublikových útvarů policie, a to Národní centrály proti organizovanému zločinu, Generálního finančního ředitelství a Generálního ředitelství cel. Úkolem členů týmu Daňové Kobry je operativní výměna informací, směřující k rychlému a efektivnímu odhalování daňových úniků se zaměřením na problematiku daně z přidané hodnoty a spotřební daně. Od svého vzniku tým Daňové Kobry do dnešního dne zabránil únikům v hodnotě převyšující jedenáct miliard korun českých [22].

3.3.3 Státní zastupitelství

Postavení i úlohu státního zastupitelství s účinností od 1. ledna 1994 vymezuje z. č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství. Za úkol má zejména zastupovat stát při ochraně veřejného zájmu ve věcech patřících do jeho působnosti. V rámci

trestního řízení je působení státního zastupitelství dále upraveno trestním řádem, zatímco civilní řízení občanským soudním řádem. Činnost státních zastupitelství vykonávají státní zástupci, kteří v trestním řízení reprezentují veřejného žalobce, neboť podávají obžalobu. Jejich úkolem je vykonávat dozor nad zachováním zákonnosti v průběhu přípravného řízení a účastnit se hlavních líčení a veřejných zasedání, která jsou prováděna soudem [23].

Soustavu státních zastupitelství reprezentuje Nejvyšší státní zastupitelství se sídlem v Brně, vrchní státní zastupitelství se sídlem v Praze a Olomouci, osm krajských státních zastupitelství, ze kterých dvě sídlí v Praze, další v Brně, Ostravě, Plzni, Českých Budějovicích, Ústí nad Labem a Hradci Králové, a soustavu uzavírá osmdesát šest okresních státních zastupitelství. Rozdílné označení státních zastupitelství je v Praze, kde má městské státní zastupitelství působnost krajského a obvodní státního zastupitelství okresního [23].

3.3.4 Soudy

Z hlavy čtvrté článku 81 Ústavy České republiky vyplývá, že soudy jako nezávislé státní orgány vykonávají jménem republiky moc soudní. Jejich nejdůležitější úlohou je poskytovat ochranu právům v souladu se zákonem. Konkrétní úkoly soudů jsou vyjmenovány v ustanovení § 2 z. č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů. V trestních věcech soudy rozhodují o vině a trestu. Soustava soudů je řazena analogicky soustavě státních zastupitelství v naší zemi. Zahrnuje tak Nejvyšší soud, vrchní, krajské a okresní soudy. Rovněž v soustavě soudů dochází k rozdílnému pojmenování soudů v Praze, kde má městský soud působnost krajského a obvodní soud okresního [24].

3.3.5 Finanční analytický úřad

Finanční analytický úřad (FAÚ) již ve svém názvu částečně obsahuje jednu ze svých nejdůležitějších činností, kterou je právě analýza nashromážděných dat o pochybných transakcích. Hlavním bodem zájmu jsou podezřelé obchody,

u kterých jsou patrné snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu. Informace o těchto transakcích získává FAÚ především od úvěrových institucí, finančních institucí, provozovatelů hazardních her a dalších povinných osob, které jsou podle ustanovení § 18 z. č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, povinny podezřelé jednání oznamovat. FAÚ shromažďuje a vyhodnocuje získané informace, které v rámci svých kompetencí ověřuje pro určení, zda se v dané věci jedná o důvodné podezření z protiprávního jednání či nikoliv. Dojde-li FAÚ k závěru, že mohlo dojít ke spáchání trestného činu, eventuálně je nezbytné rozhodnout o blokaci peněžních prostředků, zasílá Policii ČR trestní oznámení v souladu s trestním řádem. Zároveň FAÚ zasílá poznatky Finanční správě, Celní správě či Policii ČR k dalšímu opatření, jedná-li se o zásadní informace pro jejich činnost [25].

3.4 Zdroje informací o hospodářské kriminalitě

V České republice jsou kriminální statistiky vytvářeny a zpracovávány zejména Ministerstvem vnitra ČR, Ministerstvem spravedlnosti ČR a Generálním ředitelstvím Vězeňské služby ČR. Uvedené subjekty zpracovávají statistické údaje samostatně, kdy není jejich sběr koordinován ani není stanovena metodika jejich zpracování. Z daného důvodu nedochází například k jednotnému zařazení trestných činů do jednotlivých skupin druhů kriminality, tudíž je znesnadněno jejich vzájemné srovnávání. Mezi nejčastěji užívaným zdrojem informací o hospodářské kriminalitě jsou kriminální statistiky orgánů činných v trestním řízení [2, 3].

3.4.1 Statistická data Ministerstva vnitra ČR

Statistická data o registrované kriminalitě jsou v rámci Ministerstva vnitra ČR shromažďována a vyhodnocována Policií ČR. Policejní statistiky podávají nejpresnější a nejúplnější obraz o kriminalitě, jelikož jsou časově nejbliže době spáchání trestné činnosti. Obsahují informace o všech

Policií ČR registrovaných trestných činech bez ohledu na to, zda byl zjištěn a následně trestně stíhán jejich pachatel. Pro označení jednotlivých druhů trestné činnosti je využívána takticko-statistická klasifikace, která se někdy neshoduje s označením trestného činu ve zvláštní části trestního zákoníku, případně zahrnuje více skutkových podstat trestné činnosti v rámci jedné klasifikace [2, 3].

U každé takticko-statistické klasifikace jsou evidovány údaje za každý měsíc a krajské ředitelství policie v rozsahu:

- počet zjištěných skutků, ukončených prověřování a celkový počet skutků v prověřování;
- počet objasněných skutků, včetně procentuálního podílu a počtu dodatečně objasněných skutků;
- počet skutků spáchaných pod vlivem návykových látek obecně, alkoholu, recidivisty, nezletilými, mladistvými a dětmi;
- počet vyšetřovaných osob, včetně podílu recidivistů, nezletilých, mladistvých a žen;
- celková výše škod a zajištěných finančních prostředků v tisících Kč [26].

3.4.2 Statistická data Ministerstva spravedlnosti ČR

Statistiky soudů a státních zastupitelství jsou zpracovávány Ministerstvem spravedlnosti ČR. Tyto statistiky jsou zaměřeny zejména na počet stíhaných, obžalovaných a odsouzených osob. Jsou však zdrojem i dalších informací o uplatňování trestní politiky. Obsahují informace o sankční politice, jelikož evidují ukládání jednotlivých druhů trestů, včetně ochranných opatření. Mohou sloužit i jako podklad pro hodnocení efektivity orgánů činných v trestním řízení, jelikož sledují průměrnou délku vybraných ukazatelů, jako například délky vazeb [3].

3.4.3 Zkreslující faktory

Vypovídající hodnota statistik o registrované kriminalitě má své limity, což u daňové kriminality platí ještě více. Mezi vlivy, které deformují statistický obraz o registrované kriminalitě lze zařadit:

- amnestijní rozhodnutí prezidenta republiky;
- časová prodleva mezi spácháním a registrováním trestného činu;
- chyby statistického vykazování;
- demografické vlivy;
- legislativní změny;
- umělá latence;
- změny trestní politiky;
- způsoby statistického vykazování [2].

3.5 Fenomenologie kriminality

Kriminální fenomenologie se zaměřuje na popis kriminality jako sociálně nežádoucího jevu. Umožňuje nám poznat rozsah kriminality na určitém území, její vývoj během definovaného časového období i strukturu. Tyto informace přispívají k objasňování příčin vzniku trestné činnosti, hledání nejvhodnějších forem trestní politiky, včetně hodnocení jejich efektivity, ale i ověřování kriminologických teorií. [3].

3.5.1 Rozsah kriminality

Rozsah kriminality představuje ukazatel počtu registrovaných trestných činů v definovaném časovém období na stanoveném území. Rozsah kriminality je uváděn v kladných celých číslech včetně nuly, případně v procentech, a to zejména při srovnávání rozdílných časových období. Nezbytné je poukázat na fakt, že rozsah kriminality nereflektuje demografická data na stanoveném území, na což je třeba brát při jeho interpretaci zřetel [3, 4].

Jako příklad poslouží pravidelné roční policejní statistiky kriminality, které mimo jiné zveřejňují celkové počty registrovaných hospodářských trestných činů v jednotlivých krajích. Bylo-li kupříkladu ve Středočeském kraji v roce 2018 registrováno celkem 1 981 hospodářských trestných činů a v Ústeckém kraji 1 911 hospodářských trestných činů, nemusí to zákonitě znamenat, že Středočeský kraj je více zatížen hospodářskou kriminalitou, neboť uvedené hodnoty nereflektují počty obyvatel daných krajů v roce 2018 [26].

3.5.2 Intenzita kriminality

Intenzita neboli úroveň kriminality bývá vyjadřována indexem čili koeficientem kriminality. Index kriminality je podílem rozsahu kriminality a počtu obyvatel na stanoveném území, který je obvykle vynásoben deseti nebo sto tisíci. Ve srovnání s rozsahem kriminality je intenzita kriminality spolehlivějším ukazatelem, právě z důvodu již zakomponovaného rozsahu kriminality převedeného na počet obyvatel daného území [3, 4].

3.5.3 Struktura kriminality

Struktura kriminalita jakožto její další podstatný ukazatel nahlíží na kriminalitu z více úhlů. Zaměřuje se na místo spáchání trestného činu, charakter trestného činu a dále osobu pachatele i oběti z hlediska jejich věku či pohlaví. Detailní a ucelené znalosti o uvedených aspektech struktury kriminality umožňují kvalitněji charakterizovat samotnou kriminalitu, což může vést nejen k efektivnějšímu odhalování konkrétních trestných činů, ale současně také přispívat k účinnějším preventivním opatřením [3].

Z pohledu forenzní psychologie je struktura kriminality součástí environmentální kriminologie, která se zabývá trestnými činy v kontextu prostředí a času jejich výskytu. Uzly, spoje a okraje jsou tři základní pojmy této teorie. Uzly jsou přeneseným pojmem z dopravní terminologie a znázorňují prostředí, ve kterých se lidé pohybují. Jedná se o prostory domova, zaměstnání, školy a odpočinku nebo zábavy. Z teorie dále vyplývá, že pachatelé se trestné

činnosti nejčastěji dopouštějí právě uvnitř těchto uzlů nebo spojů mezi nimi. Z tohoto důvodu je kladen důraz na geografické rozložení páchané trestné činnosti v souvislosti s denním režimem pachatele. Pro přehlednost jsou vytvářeny mapy kriminality orientující se na konkrétní časový úsek dne, případně na konkrétní dny v týdnu nebo části roku, dokreslující další spojitosti chování pachatele. Za okraje je považováno pomezí mezi domovem, zaměstnáním, školou a odpočinkem či zábavou. V této oblasti jsou zaznamenávány specifické trestné činy, kterými jsou kupříkladu rasově motivované skutky, krádeže či loupežná přepadení, neboť na okraji se často pachatelé ani oběti vzájemně neznají [27].

3.5.4 Dynamika kriminality

Dalším ukazatelem kriminality je její dynamika vyjadřující změny, které kriminalita v průběhu času vykazuje. Dynamika kriminality je posuzována ze dvou hlavních hledisek, kterými jsou směr probíhajících změn a jejich rychlost. Směr probíhajících změn může být vzrůstající nebo klesající s ohledem na vývoj registrované kriminality. Pakliže v průběhu sledovaného období kriminalita ani neroste ani neklesá, je toto období v dynamice kriminality označováno za stagnaci. Pro učení trendu vývoje kriminality postačí zabývat se směrem probíhajících změn kriminality bez dalšího posuzování jejich rychlosti. Dynamika kriminality slouží především k vytváření predikcí dalšího vývoje kriminality [28].

3.6 Hospodářská trestná činnost

Hospodářská trestná činnost je pro většinovou společnost těžko uchopitelná a srozumitelná. V porovnání s obecnou kriminalitou je hospodářská kriminalita více abstraktním pojmem. Lidé si zkrátka mnohem snáz dokáží představit průběh a následky trestného činu vraždy než legalizace výnosů z trestné činnosti.

3.6.1 Specifika pachatelů a kriminogenní faktory

Jelikož je hospodářská trestná činnost specifickým druhem kriminality, také její pachatelé se od těch páchajících násilné či mravnostní trestné činy zásadním způsobem odlišují.

Pachatelé hospodářských trestných činů se dělí do čtyř základních skupin:

- podnikatelé;
- manažeři;
- zaměstnanci;
- osoby mimo podnikatelský subjekt [4].

Pachatelé zařazení do skupiny podnikatelů se nejčastěji prostřednictvím nastrčených osob bez dostatečného vzdělání i kvalifikace, takzvaných bílých koní, snaží nezákonným způsobem navyšovat zisky společnosti, zajišťovat zejména u finančního úřadu daňové zvýhodnění, případně jiným protiprávním jednáním připravovat společnost o její finance. Obdobným způsobem jako podnikatelé fungují manažeři, kteří jsou však v hierarchii společnosti v jiném postavení než podnikatelé. Protiprávní jednání ze strany zaměstnanců poškozuje buďto zájmy společnosti nebo společnost jako takovou. Mezi další osoby, které mají vazby na podnikatelský subjekt a dopouštějí se hospodářských trestných činů patří nejen konkurenční subjekty, ale také smluvní partneři či soutěžitelé [4].

Množství provedených výzkumů odhalilo, že pachatelé hospodářských trestných činů jsou nejčastěji muži ve středním věku, mnohdy středoškolsky vzdělání, i když výjimkou nejsou ani vysokoškolsky vzdělaní pachatelé. Zřídka kdy se v oblasti sofistikované hospodářské trestné činnosti objevují pachatelé bez vzdělání, vyloučení ze společenského života, eventuálně bez sebemenšího společenského postavení. Z výše uvedených základních skupin naopak vyplývá, že se většinou jedná o osoby podnikatelů, majitelů společností, manažerů. Často jde tedy o vlivné a majetné osoby, které chtějí svůj vliv i majek ještě více rozšířit. Tito pachatelé jsou dobře znalí problematiky, ve které se protiprávního jednání

dopouštějí. Jejich konkurenční výhodou jsou také informace, se kterými během pracovního dne přijdou do styku, neboť se mnohdy jedná o údaje, ke kterým ostatní lidé nemají přístup. Což se týká bankovního sektoru, kapitálových trhů, celní správy i dalších sektorů [29].

3.6.2 Etiologie hospodářské kriminality

Příčiny vzniku hospodářské kriminality jsou spojovány hned s několika aspekty společenských změn. Zásadním vlivem byla reorganizace státní moci v České republice po listopadu 1989, což odstartovalo nemalá legislativní opatření. Nikdo však nebyl připraven na změny, které tato reorganizace pro úsek nejen hospodářské kriminality, ale kriminality jako celku, přinesla. Do popředí se dostal vliv tržního prostředí, který byl na úkor samotného práva neadekvátně nadhodnocen, což dalo v naší zemi vzniknout dosud nepoznaným oblastem hospodářské trestné činnosti. Nelze opomíjet fakt, že hospodářskou kriminalitu formují také následky volného pohybu a obchodu v zóně Evropské unie a dynamický technický i technologický vývoj. Z pohledu etiologie je negativně vnímána nedostatečná kontrola v oblasti hospodářské kriminality, která by v opačném případě mohla efektivně přispívat k prevenci i odhalování některých hospodářských trestných činů [30].

3.6.3 Kriminalita páchaná právníckými osobami

S účinností od 1. ledna 2012 z. č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právníckých osob a řízení proti nim, může trestný čin spáchat i právnícká osoba, respektive se právnícká osoba stává trestně odpovědnou za spáchání taxativně vyjmenovaných trestných činů. Česká republika přijala zákon o trestní odpovědnosti právníckých osob jako poslední ze členů Evropské unie. K jeho přijetí byla přinucena mezinárodními závazky plynoucími z tohoto členství [31].

Uvedený zákon uděluje právníckým osobám takzvanou pravou trestní odpovědnost, což v praxi znamená, že právníckou osobu lze trestně stíhat také v případě, že se nepodaří prokázat, která konkrétní fyzická osoba se trestného

činu dopustila, ačkoliv je evidentní, že se trestný čin stal v souvislosti s činností právnické osoby. Zákon se týká všech právnických osob soukromého i veřejného práva, avšak Česká republika a územní samosprávné celky při výkonu veřejné moci nejsou trestně odpovědní [8].

3.7 Hospodářská kriminalita v oblasti daní

Již v době fungování feudální společnosti byli poddaní povinni odvádět různé formy plateb, které feudálové vybírali pro zajištění chodu společnosti. A již v této době se vyskytovali jedinci, kteří se úmyslným jednáním poplatkům vyhýbali, případně se snažili odvádět co možná nejnižší částky. Právě takové chování dalo postupem času vzniknout daňové trestné činnosti, i když do podoby, jakou ji známe dnes byla formována dlouhá léta [8].

Ačkoliv se může daňová trestná činnost jevit jako zanedbatelná z pohledu míry společenské škodlivost, opak je pravdou. Právě tento druh hospodářské kriminality stále nabývá nejen na aktuálnosti, ale zejména na závažnosti dopadů, které přináší. Úniky na daních připravují stát o desítky miliard korun ročně, které následně ve státní pokladně chybí. Situaci komplikuje zejména složitost daňového systému, což dokresluje také skutečnost, že z. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu byl nejméně 160krát novelizován. Ze zprávy o daních v České republice vyplynulo, že průměrný daňový poplatník strávil v roce 2017 nad plněním svých daňových povinností 230 hodin, což výrazně překračuje průměr 161 hodin, který je běžný v EU. Nelze opomenout ani daňové zatížení České republiky neboli podíl příjmů k HDP, který v roce 2017 dosahoval 34,9 % [32].

3.7.1 Vybrané skutkové podstaty trestných činů

Ve zvláštní části trestního zákoníku, přesněji v hlavě šesté, díle druhém jsou definovány konkrétní daňové trestné činy. Pro účely této diplomové práce budou rozebrány skutkové podstaty pouze vybraných daňových trestných činů, kterými budou zkrácení a neodvedení daně.

3.7.1.1 Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle ustanovení § 240 TrZ

Individuálním objektem tohoto trestného činu je chránění zájmů státu na přesném vyměření a následném uhrazení daní, cel, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pojistného na úrazové pojištění, pojistného na zdravotní pojištění, poplatku či jiných podobných povinných plateb, neboť tyto povinné platby přispívají na zabezpečení řádného chodu státu [8, 13].

Objektivní stránka trestného činu zkrácení daně je naplněna, jestliže pachatel ve větším rozsahu (nejméně ve výši 50 000 Kč) zkrátí daň, clo, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na úrazové pojištění, pojistné na zdravotní pojištění, poplatek nebo jinou podobnou povinnou platbu anebo na některé z těchto povinných plateb vyláká výhodu [8, 13].

Subjekt neboli pachatel trestného činu zkrácení daně je v tomto případě obecný, což znamená, že jím může být nejen plátce daně, ale kdokoliv, kdo svým úmyslným jednáním zapříčiní, že daň nebo jiná z uvedených povinných plateb nebyla řádně vyměřena eventuálně odvedena. Subjektem může být jak fyzická, tak právnická osoba [8].

Jedná se o úmyslný trestný čin, proto subjektivní stránka vyžaduje zavinění úmyslné, přičemž v souladu s ustanovením § 15 odstavce 1 písmene a) TrZ postačí úmysl nepřímý [13].

3.7.1.2 Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby dle ustanovení § 240 TrZ

Předmětem ochrany čili objektem trestného činu neodvedení daně je chránění zájmu státu na řádném vyměření a následném uhrazení daně, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti anebo pojistného na zdravotní pojištění, které zaměstnavatel nebo plátce srazil z mezd nebo platu svých zaměstnanců, a také pojistného na úrazové pojištění

zaměstnanců, které zaměstnavatel nebo plátce odvádí ve prospěch svých zaměstnanců [13].

Objektivní stránka trestného činu neodvedení daně zahrnuje dvě samostatné základní skutkové podstaty. První z nich je naplněna, jestliže pachatel (myšleno zaměstnavatel či plátce) ve větším rozsahu (nejméně ve výši 50 000 Kč) nesplní svou zákonnou povinnost odvést za zaměstnance či jinou osobu daň, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti anebo zdravotní pojištění. Druhá základní skutková podstata je naplněna, jestliže pachatel (myšleno zaměstnavatel) ve větším rozsahu nesplní svou zákonnou povinnost odvést pojistné na úrazové pojištění svých zaměstnanců [8, 13].

Subjektem uvedeného trestného činu může být pouze zaměstnavatel či plátce, v případě druhé základní skutkové podstaty, uvedené v odstavci 2, pouze zaměstnavatel. Rovněž u trestného činu neodvedení daně platí, že subjektem může být jak fyzická, tak právnická osoba [8].

Z pohledu subjektivní stránky se jedná o úmyslný trestný čin, tudíž je vyžadováno úmyslné zavinění [8, 13].

3.7.1.3 Zvláštní ustanovení o účinné lítosti dle ustanovení § 242 TrZ

Uvedené ustanovení trestního zákoníku hovoří o tom, že trestní odpovědnost pachatele, který se dopustil trestného činu neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby dle ustanovení § 241 TrZ zaniká, jestliže pachatel svou povinnost splní dodatečně, nejpozději však do doby, než soud prvního stupně začne vyhlašovat rozsudek. Peněžitou povinnost musí pachatel splnit za celé období a v celém rozsahu, jak je uvedeno ve skutku, o kterém je trestní řízení vedeno. Splnění peněžité povinnosti se nevztahuje na penále, popřípadě sankce, které jsou s nesplněním zákonné povinnosti úzce spojeny [8, 13].

3.7.2 Vybrané způsoby páchání

Daňové trestné činy se mezi hospodářskými trestnými činy vyskytují nejčastěji, což je způsobeno zejména vysokým počtem daňových subjektů a komplikovaným daňovým systémem [33].

Nejběžnější způsoby páchání daňové trestné činnosti lze rozdělit do následujících čtyř oblastí, ve kterých k nim dochází:

- daň z příjmů fyzických osob;
- daň z příjmů právnických osob;
- daň z přidané hodnoty;
- karuselové podvody [8].

V oblasti daně z příjmů fyzických osob pachatel mnohdy zatajuje své zdanitelné příjmy. Nejčastěji se jedná o tržby. Finanční prostředky společnosti využívá k nákupu věcí osobní potřeby, ať už se jedná o užívání motorových vozidel, nákup zařízení do domácnosti nebo zahraniční dovolené. Také do daňových výdajů započítává sporné a neprůkazné výdaje za služby nebo tyto služby zjevně nadhodnocuje [8].

V oblasti daně z příjmů právnických osob pachatel řádně nezaúčtovává všechny tržby, řádně neeviduje storna tržeb a rozmanitými způsoby manipuluje s obchodními maržemi. Do daňových nákladů zahrnuje odpisy hmotného investičního majetku, který není obsahem majetku společnosti. Zaúčtovává náklady jiných daňových subjektů nebo náklady za služby, které nebyly provedeny. Běžně tímto způsobem bývají zaúčtovány nejrůznější druhy školení nebo reklamní činnost, které nikdy neproběhly. Tyto služby jsou dokládány fiktivními účetními doklady [8].

V oblasti daně z přidané hodnoty pachatel nejčastěji uplatňuje nárok na odpočet daně, aniž by disponoval daňovými doklady nebo u prodaného zboží zatají daň za provedené zdanitelné plnění. V případě přivezeného zboží ze zahraničí nedojde k jeho řádnému proclení, čímž dochází k čerpání

nadměrných odpočtů a krácení daně. Dále dochází k vykazování dvojího zdanění zboží z fakturačních a pokladních dokladů [8].

Karuselové podvody by svým obsahem snadno pokryly celou diplomovou práci, proto bude jejich princip zmíněn jen velmi stručně a zjednodušeně. Jedná se o podvody v rámci obchodního řetězce, který může zahrnovat desítky i stovky firem, aby bylo co možná nejkomplicovanější dohledat organizátora celého podvodného řetězce. Karuselové podvody fungují často jako organizované skupiny v úseku přeshraničního obchodu v rámci Evropské unie. Zboží postupně prochází obchodním řetězcem, ve kterém v určité jeho části nedojde k přiznání ani zaplacení daně a příslušný plátce, označovaný jako missing trader, který zboží získal z jiného státu, je nekontaktní nebo fakticky neexistuje. Tímto způsobem dochází k trestnému činu zkrácení daně, konkrétně se jedná o daň z přidané hodnoty [8].

Jako příklad lze uvést jednoduchý karuselový řetězec, ve kterém je společnost A (conduit company = potrubní společnost) umístěna v jednom z členských států EU, která odešle zboží za 1 000 EUR bez DPH společnosti B umístěné v České republice, kde výběr DPH probíhá metodou odpočtu daně. Společnost B (missing trader = ztracená společnost = bílý kůň), která společnosti A zaplatila 1 000 EUR, prodá uvedené zboží za 1 050 EUR společnosti C (buffer = vyrovnávací společnosti) s DPH ve výši 21 % [21].

Společnost C vystupuje jako spolehlivá společnost, jejíž účelem je obchod znepřehlednit a o karuselovém podvodu nemusí mít ponětí. Společnost C, která společnosti B zaplatila 1 050 EUR, zboží dále prodá s minimální marží společnosti D (broker = zprostředkovatelská společnost) 1 100 EUR, čímž vznikne společnosti B daňová povinnost vůči správci daně. Společnost C svou daňovou povinnost vůči správci daně splní, kdežto společnost B svou daňovou povinnost nesplní, často ji ani nepřizná, čímž DPH odkloní a společnost tak získá 50 EUR [21].

Ačkoliv správce daně po společnosti B vymáhá splnění daňové povinnosti, bývá často pozdě, neboť adresa sídla společnosti je fiktivní, statutární osoby nekontaktní či neexistující. Společnosti B je vyhlášen úpadek a pohledávka se stane nedobytnou. Společnost D prodá zboží zpět společnosti A za 950 EUR, neboť se jedná o prodej do jiného státu je učiněn bez DPH, čímž společnosti D chybí DPH ve výši 231 EUR, které uhradila společnost C, které byla DPH vrácena správcem daně. Jakmile společnost A zboží obdrží, může karuselový podvod proběhnout opakovaně [21].

3.7.3 Charakteristiky pachatelů

Pachatelé daňové kriminality se v podstatě neliší od pachatelů samotné hospodářské kriminality. Také se jedná převážně o vzdělané muže ve středním věku. Zpravidla jsou to občané ČR, ačkoliv v posledních letech se zvyšuje počet cizinců, většinou ze Slovenska, Ukrajiny či Maďarska, kteří jsou jmenováni do statutárních orgánů společností, aniž by měli zkušenosti s vedením a řízením společnosti. Pachatelé daňových trestných činů jsou motivováni dychtivostí po penězích, společenském uplatnění, touze po uznání, eventuálně přehnanými finančními nároky či momentální finanční krizí [8].

3.7.4 Specifika dokazování

Ke značnému počtu odhalených daňových trestných činů přispívá správce daně, neboť orgánům činným v trestním řízení zasílá trestní oznámení, které zahrnuje popis skutku a je často doplněn o základní listinné důkazy, včetně písemných závěrů správce daně. Správce daně se snaží nanejvýš spolupracovat s policejními orgány a nevytvářet komplikace, což napomáhá k efektivnímu vedení trestního řízení. Zpravidla tato trestní oznámení směřují k návrhu na podání obžaloby [8].

Jsou-li trestní oznámení týkající se daňových trestných činů podávána fyzickou či právnickou osobou, mnohdy obsahují pouze náznaky možného spáchání daňového trestného činu, které nelze ověřit nebo je jejich ověření velmi

náročné. Důkazní nouze v těchto případech nezřídka vede k odložení věci, neboť nelze prokázat, že se jedná o trestný čin [8].

Další ze způsobů odhalování daňové trestné činnosti představují poznatky získané vlastní činností policie, které jsou nejčastěji získávány pomocí operativně pátrací činnosti policie [8].

Na základě získaných poznatků, podaných trestních oznámení či jiných podnětů policejní orgán rozhodne, zda se ve věci jedná o důvodné podezření ze spáchání trestného činu. Pokud ano, zahájí úkony trestního řízení v souladu s ustanovením § 158 odstavce 3 TrŘ. V průběhu přípravného řízení policejní orgán opatřuje důkazy svědčící v prospěch i neprospěch osoby, proti které je trestní řízení vedeno. V rámci prověřování, respektive vyšetřování daňových trestných činů jsou mnohdy nejdůležitější písemné materiály, paměťové stopy zainteresovaných osob a finanční toky dotčených fyzických i právnických osob. Neméně podstatné jsou společenské vazby nebo předchozí trestná činnost pachatele. Od těchto požadavků se odvíjí průběh dokazování, během kterého jsou zajišťovány potřebné stopy, vyžadována podání vysvětlení od fyzických eventuálně právnických osob, zpracovávána odborná vyjádření nebo znalecké posudky, zajišťovány finanční prostředky, prováděny domovní prohlídky nebo prohlídky jiných prostor a pozemků, zadržovány osoby, které mohou být v odůvodněných případech vzaty do vazby [8].

3.7.5 Preventivní a represivní opatření

Daňovým trestným činům nelze nikdy zcela zabránit, ale preventivními opatřeními lze jejich počet snížit. Nejdůležitější roli hraje daňový systém a řádná kontrola. V případě, že daňový systém bude srozumitelný a funkční, lze do značné míry protiprávnímu jednání předejít. Jako příklad kontroly poslouží kontrolní hlášení, které s účinností od 1. ledna 2016 zavedl tehdejší ministr financí Andrej Babiš. Hlavním cílem kontrolního hlášení je umožnit správci daně získání informací – mezi kým a kdy proběhl obchod a jaká je celková cena

fakturovaného plnění. Data od dodavatele a odběratele se vzájemně a automatizovaně párují a problémové plátce je možné v relativně krátkém čase odhalit. Kontrolní hlášení tak efektivně odhaluje karuselové podvody a v některých případech jim může předcházet [21, 34].

Mezi represivní prostředky v boji proti daňové kriminalitě se řadí nejen finanční postihy, ale také trestněprávní postihy. V této oblasti je nevyhnutelné efektivní fungování jak správců daně, tak orgánů činných v trestním řízení. Z tohoto důvodu je nezbytné jejich personální zabezpečení odpovídající v oblasti kvantity a zejména kvality [34].

4 METODIKA

Pro zpracování analytické části práce byla získána statistická data o kriminalitě z webových stránek Policie ČR a data o počtu obyvatel z webových stránek Českého statistického úřadu. Počty policistů prověřujících a vyšetřujících hospodářskou kriminalitu byly vyžádány dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím od Policejního prezidia ČR.

Pro analýzu vývoje trestné činnosti zkrácení a neodvedení daně byly stanoveny indexy registrované kriminality jako počtu registrovaných skutků na 10 000 obyvatel. Indexy tak umožní srovnání krajů s rozdílným počtem obyvatel. Následně byly vypočteny elementární charakteristiky vybraných časových řad za období 2008-2018. Jedná se o první absolutní diferenci ($d1i$), druhou absolutní diferenci ($d2i$), koeficient růstu (ki), relativní přírůstek (ri) a bazický index (bi).

První absolutní diference značí absolutní přírůstky, případně úbytky indexu za vybrané období ve srovnání s obdobím bezprostředně předcházejícím. Druhá absolutní diference vyjadřuje rozdíl dvou absolutních přírůstků. Z koeficientu růstu vyplývá na kolik procent vybrané hodnoty v čase $i-1$ došlo ke změně hodnoty v čase i . Relativní přírůstek poté na rozdíl od koeficientu růstu vyjadřuje výši procentuální změny hodnoty v časové řadě a bazický index značí celkovou změnu vybrané hodnoty ve srovnání s počátkem časové řady [35].

Po stanovení elementárních charakteristik vybraných časových řad za období 2008-2018 bylo náhodně vybráno pět trendových funkcí. Jednalo se o trendové funkce lineárního, kvadratického, kubického, logaritmického a exponenciálního trendu. Pro následnou predikci vývoje vybrané časové řady byly vybrány trendové funkce, které nejlépe vystihovaly časovou řadu dle hodnot indexu korelace (R), indexu determinace (R^2) a střední absolutní procentuální chyby odhadu [36].

Zatíženost policistů prověřujících a vyšetřujících hospodářskou kriminalitu byla hodnocena stanovením indexů počtu registrovaných hospodářských trestných činů a dále trestných činů zkrácení a neodvedení daně na stanoveném území pro poslední rok v časové řadě 2018 na jednoho policistu prověřujícího a vyšetřujícího hospodářskou kriminalitu s místem působnosti na stanoveném území.

5 VÝSLEDKY

5.1 Celková kriminalita

5.1.1 Česká republika

Vývoj celkové registrované trestné činnosti v České republice v letech 2008- 2018, vyplývající ze statistických údajů Policie České republiky a Českého statistického úřadu se na první pohled může jevit poměrně optimisticky, neboť je z tabulky 1 s výjimkou let 2011 a 2013 patrný její klesající trend. Za sledované období bylo Policií České republiky evidováno celkem 3 086 244 trestných činů, přičemž v průměru se jednalo o 280 568 skutků za rok.

Ve vztahu k registrovaným trestným činům docházelo v průběhu téměř celého sledovaného období k postupnému růstu objasněnosti. Pouze v roce 2010, navzdory poklesu o 19 442 registrovaných trestných činů oproti předcházejícímu roku, došlo k poklesu objasněnosti o 0,79 %. Průměrně tak roční objasněnost dosahovala hodnoty 41,96 %.

Index registrovaných trestných činů odráží svůj vývoj v počtu registrovaných trestných činů v České republice, tudíž je identicky klesající s výjimkou let 2011 a 2013. V případě porovnání nejvyšší hodnoty indexu registrovaných trestných činů v roce 2008 a jeho nejnižší hodnoty v roce 2018 je patrný rozdíl ve výši 148,57, což zahrnuje více než polovinu samotného indexu v roce 2018. V průměru index registrovaných trestných činů nabývá roční hodnoty 267 trestných činů na 10 000 obyvatel.

Z tabulky dále vyplývá, že vyjma roku 2012 se snižuje škoda způsobená trestnou činností, což může být zapříčiněno zejména klesajícím počtem registrovaných trestných činů. Průměrná roční hodnota této škody je 26 060 580 000 Kč. Podílem celkové způsobené škody za sledované období a celkového počtu registrovaných trestných činů lze zjistit způsobenou škodu na jeden trestný čin, která se v průměru pohybuje okolo 92 885 Kč.

Od roku 2008 do roku 2018 byla jako výnos z trestné činnosti zajištěna celková částka 1 252 627 000 Kč. Průměrné roční zajištěné výnosy tak nepřesahují částku 113 875 000 Kč, ačkoliv se jejich výše rok od roku snižuje, a to zejména ve vztahu ke klesajícímu trendu způsobené průměrné roční škodě. Významná odchylka je zaznamenána v roce 2015, kdy zajištěné výnosy dosahovaly téměř čtyřnásobku svého běžného ročního průměru. Za sledované období bylo celkem zajištěno pouze 0,44 % z celkové způsobené škody trestnou činností.

Tabulka 1 – Vývoj počtu registrovaných a objasněných trestných činů v ČR v letech 2008- 2018

Rok	Registrováno	Objasněno %	Index registrovaných	Škody (v tis. Kč)	Zajištěné výnosy (v tis. Kč)
2008	343 799	37,20%	329,63	31 625 891	243 736
2009	332 829	38,34%	317,24	26 012 527	154 457
2010	313 387	37,55%	297,97	24 103 863	100 107
2011	317 177	38,54%	302,17	23 951 057	67 162
2012	304 528	39,46%	289,77	34 214 712	60 799
2013	325 366	39,70%	309,56	29 054 421	63 946
2014	288 660	43,73%	274,27	28 696 739	48 950
2015	247 628	45,29%	234,88	25 898 577	418 323
2016	218 162	46,61%	206,49	24 790 150	41 531
2017	202 303	46,90%	191,04	20 289 012	29 092
2018	192 405	48,23%	181,06	18 029 429	24 524

5.1.2 Hlavní město Praha

Na území Hlavního města Prahy bylo v letech 2008 až 2018 registrováno celkem 760 440 trestných činů. Ročně je tak v Praze registrováno v průměru 69 131 skutků. Při pohledu na tabulku 2 je patrný výrazný rozdíl registrovaných trestných činů v letech 2009 a 2018. Počet registrovaných skutků v roce 2018 je o 43,42 % nižší než v roce 2009. Porovnáním celkové registrované kriminality v průběhu sledovaného období v České republice (3 086 244 skutků) a v Praze (760 440 skutků) vyplývá, že 24,64 % všech trestných činů je registrováno

v Praze, což tvoří bezmála jednu čtvrtinu všech skutků registrovaných v České republice.

Velký nápor registrovaných trestných činů v hlavním městě se odráží také v jejich nízké objasněnosti, která v průměru dosahuje pouze 22,21 % ročně. Průměrná roční objasněnost všech registrovaných trestných činů v České republice je 41,96 %, zatímco v Praze objasněnost mírně přesahuje sotva polovinu této hodnoty.

Tabulka 2 – Vývoj počtu registrovaných a objasněných trestných činů v Praze v letech 2008-2018

Rok	Registrováno	Objasněno %	Index registrovaných	Škody (v tis. Kč)	Zajištěné výnosy (v tis. Kč)
2008	83 125	18,28%	678,42	11 997 239	31 433
2009	84 133	18,75%	676,88	8 674 218	27 949
2010	74 028	18,89%	591,41	7 979 569	36 231
2011	74 122	21,02%	598,75	9 831 069	21 687
2012	72 345	22,07%	581,69	17 211 255	24 028
2013	82 005	21,65%	658,80	13 450 433	27 727
2014	71 828	24,53%	574,13	11 934 910	24 219
2015	64 095	25,31%	507,68	12 319 080	389 310
2016	56 432	25,13%	443,39	12 486 706	25 385
2017	50 726	23,22%	394,28	7 370 007	14 467
2018	47 601	25,48%	365,84	6 279 859	9 419

Index registrovaných trestných činů na území Prahy byl během sledovaného období kolísavý. Svého maxima dosáhl již v roce 2008 při hodnotě 678,42, poté se nepravidelně snižoval i zvyšoval. Od roku 2014 index pouze klesal, přičemž svého minima dosáhl v roce 2018 při hodnotě 365,84. Porovnáním nejvyššího a nejnižšího indexu ve sledovaném období je patrný rozdíl 46,07 %. Roční průměr indexu dosahuje hodnoty 551,93, což je 206,92 % průměrného ročního indexu celé České republiky, který dosahuje hodnoty 266,73, tedy více než dvojnásobek.

Celková škoda způsobená registrovanými trestnými činy dosahuje v Praze od roku 2008 do roku 2018 částky 119 534 345 000 Kč, v průměru se tak jedná o 10 866 759 Kč ročně. Zatímco průměrná způsobená škoda jedním trestným činem registrovaný v Praze je 157 191 Kč.

V oblasti zajištěných výnosů byl nejvýraznější rok 2015, během kterého se podařilo zajistit o 577,76 % více finančních prostředků, než je jejich roční průměr, který činí 57 441 000 Kč. Za sledované období bylo zajištěno jen 0,53 % z celkové způsobené škody trestnou činností registrovanou na území Prahy.

5.2 Hospodářská kriminalita

5.2.1 Česká republika

Vývoj registrované hospodářské trestné činnosti v České republice za sledované období zaznamenává zejména od roku 2015 mírný pokles. Přestože celková registrovaná kriminalita výrazně klesá, jak lze vypožorovat z tabulky 1, v případě hospodářské kriminality se nejedná o nijak dramatický úbytek. Roční průměr se pohybuje na úrovni 28 875 registrovaných hospodářských trestných činů na území České republiky, a to nikterak výrazně nevybočuje ani v případě nejvyšší ani nejmenší zaznamenané hodnoty v předmětných letech. V roce 2008, kdy byl registrován nejvyšší počet hospodářských trestných činů se od průměrné roční hodnoty odchýlil o 12,46 %, což je konkrétně o 3 599 hospodářských trestných činů. Současně rok 2018, ve kterém byl registrován nejnižší počet hospodářských trestných činů se od průměrné roční hodnoty odchýlil o 13,98 %, což je konkrétně o 4 028 hospodářských trestných činů. Celkem bylo ve sledovaném období registrováno 317 628 hospodářských trestných činů.

Průměrná roční objasněnost registrovaných hospodářských trestných činů se pohybuje na hranici 51,22 %, přičemž k největší objasněnosti došlo v letech 2014 a 2016. V průběhu sledovaného období jsou zaznamenány čtyři roky, během kterých mírně klesá objasněnost hospodářských kriminality. Jedná se o roky

2009, 2015, 2017 a 2018, přestože je od roku 2015 zaznamenán lehký pokles hospodářských trestných činů.

Průměrný roční index registrovaných hospodářských trestných činů nabývá hodnoty 27,44. Při porovnání nejvyšší hodnoty indexu v roce 2008 a jeho nejnižší hodnoty v roce 2018 je patrné, že index registrovaných hospodářských trestných činů v roce 2008 je v porovnání s ročním průměrem vyšší o 11,88 %, kdežto totožný index v roce 2018 je v porovnání s ročním průměrem nižší o 17,42 %.

Tabulka 3 – Vývoj počtu registrovaných a objasněných hospodářských trestných činů v ČR v letech 2008–2018

Rok	Registrováno	Objasněno %	Index registrovaných	Škody (v tis. Kč)	Zajištěné výnosy (v tis. Kč)
2008	32 474	49,03%	31,14	19 473 591	175 100
2009	29 774	46,71%	28,38	15 696 310	89 320
2010	28 371	47,17%	26,98	14 153 834	2 293
2011	28 216	47,37%	26,88	13 899 515	4 325
2012	27 633	47,94%	26,29	24 135 981	11 549
2013	30 376	52,20%	28,90	19 587 078	6 846
2014	30 731	55,13%	29,20	20 850 300	1 914
2015	30 616	55,08%	29,04	20 250 981	373 652
2016	28 306	55,13%	26,79	18 779 626	6 946
2017	26 294	54,15%	24,83	13 677 456	3 399
2018	24 837	53,54%	23,37	10 639 767	3 527

Celková škoda způsobená hospodářskou trestnou činností dosahuje výše 191 144 439 000 Kč, přičemž její průměrná roční výše je 17 376 767 000 Kč. Nejvýznamnější je pak rozdíl mezi lety 2014 a 2018, který tvoří částka 10 210 533 000 Kč, kdy rok 2018 v rámci způsobené škody hospodářskou trestnou činností dosahuje pouze 51 % způsobené škody v roce 2014. Průměrná způsobená škoda na jeden hospodářský trestný čin je 601 787 Kč. Při porovnání výše způsobené škody na jeden trestný čin celkové registrované kriminality, která dosahuje částky 92 885 Kč a shora uvedené výše způsobené škody na jeden hospodářský trestný čin je zřejmé, že průměrná škoda způsobená jedním

hospodářským trestným činem je o 547,88 % vyšší než průměrná škoda způsobená jedním registrovaným trestným činem.

Zajištěné výnosy tvoří zásadně nízkou celkovou i průměrnou částku, a to zejména ve vztahu k výši způsobené škody v oblasti hospodářské trestné činnosti. Celkem bylo v průběhu sledovaného období zajištěno 678 871 000 Kč. Roční průměr zajištěných výnosů dosahuje výše 61 716 000 Kč. Celkem tak bylo od roku 2008 do roku 2018 zajištěno toliko 0,36 % z celkové výše způsobené škody hospodářskými trestnými činy.

5.2.2 Hlavní město Praha

Během stanoveného jedenáctiletého období bylo na území Hlavního města Prahy registrováno celkem 76 571 hospodářských trestných činů, což tvoří 24,11 % všech registrovaných hospodářských trestných činů v České republice. Z tabulky 4 je rovněž patrné, že vývoj registrované hospodářské kriminality nekopíruje klesající trend, který je zjevný v tabulce 3 u registrované hospodářské kriminality v celé České republice. Porovnáním maximálního počtu hospodářských trestných činů v roce 2015 (7 707) a minimálního počtu v roce 2010 (6 274) s ročním průměrem registrovaných skutků (6 961) vyplývá, že jejich vývoj je téměř konstantní, neboť maximální i minimální počet skutků v předmětných letech se od průměrného ročního počtu hospodářských trestných činů odchyluje pouze o bezmála 10 %.

Hospodářskou kriminalitu se v Praze dařilo v průběhu sledovaného období objasňovat průměrně v 38,75 %, a to je o 12,47 % méně než dosahuje průměrná roční objasněnost hospodářských trestných činů na území celé České republiky.

Nelze opomenout fakt, že Praha je největším městem České republiky, ve kterém oficiálně žije 11,93 % všech obyvatel republiky, což do jisté míry může zkreslovat objektivní pohled na celkový počet registrovaných trestných činů v tomto městě. Právě z tohoto důvodu má daleko významnější vypovídající hodnotu index registrovaných trestných činů na 10 000 obyvatel.

V tabulce 4 index registrovaných hospodářských trestných činů dosahuje průměrné roční hodnoty 55,43, zatímco v České republice totožný index dosahuje průměrné roční hodnoty pouze 27,44, tedy o 50,5 % méně.

Přestože počet registrované hospodářské kriminality v letech 2008 až 2018 nijak výrazně nevybočuje ze svého ročního průměru, škoda způsobená hospodářskou kriminalitou v průběhu sledovaného období velmi kolísá. V průměru způsobená roční škoda hospodářskými trestnými činy dosahuje výše 8 092 203 000 Kč, zatímco průměrná škoda způsobená jedním hospodářským trestným činem se pohybuje ve výši 1 162 506 Kč.

Tabulka 4 – Vývoj počtu registrovaných a objasněných hospodářských trestných činů v Praze v letech 2008–2018

Rok	Registrováno	Objasněno %	Index registrovaných	Škody (v tis. Kč)	Zajištěné výnosy (v tis. Kč)
2008	7 242	40,58%	59,10	7 857 737	13 276
2009	6 855	34,66%	55,15	5 271 087	136
2010	6 274	35,45%	50,12	4 660 262	128
2011	6 471	37,86%	52,27	6 276 337	373
2012	6 713	37,61%	53,98	14 278 592	5 689
2013	7 432	40,74%	59,71	10 446 763	111
2014	7 462	46,15%	59,64	9 509 167	165
2015	7 707	42,26%	61,05	10 338 895	372 336
2016	7 588	41,39%	59,62	10 629 512	6 639
2017	6 382	33,28%	49,61	5 682 075	44
2018	6 445	36,25%	49,53	4 063 811	2 016

Je-li trend indexu registrovaných hospodářských trestných činů označován za kolísavý, je nutno pojmenovat trend zajištěných výnosů v totožné oblasti za výrazně proměnlivější. Nejvýraznější byl rok 2015 (372 336 000 Kč), kdy zajištěné výnosy dosáhly svého maxima a dále rok 2017 (44 000 Kč), kdy zajištěné výnosy naopak dosáhly svého minima. V průměru bylo ročně zajištěno 36 447 000 Kč, z čehož vyplývá, že zajištěné výnosy přesáhly v roce 2015 svůj roční průměr více než desetkrát. Za sledované období bylo zajištěno pouze

0,45 % výnosů z celkové způsobené škody hospodářskou kriminalitou na území Hlavního města Prahy.

5.3 Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle ustanovení § 240 TrZ

5.3.1 Česká republika

V průběhu let 2008 až 2018 bylo v České republice registrováno celkem 9 953 trestných činů zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle ustanovení § 240 TrZ (zkrácení daně). Z tabulky 5 je patrné, že s výjimkou let 2009 a 2014 se trestný čin zkrácení daně v České republice drží rostoucího trendu. V průměru je tak registrováno 905 skutků zkrácení daně ročně v rámci celé republiky.

Ve vztahu k trestnému činu zkrácení daně bylo ve sledovaném období dosahováno v průměru 48,81 % objasněnosti. Navzdory skutečnosti, že v roce 2013 byl registrován druhý nejvyšší počet uvedeného skutku, dosáhlo procento objasněnosti své nejvyšší hodnoty, a to 63,46 %. Naopak nejmenší objasněnost byla v roce 2018, neboť dosahovala pouhých 36,42 %. V uvedeném roce byl však registrovaný nejvyšší počet trestných činů zkrácení daně za celé sledované období.

Index registrovaných trestných činů zkrácení daně byl poměrně nízký a v průměru dosahoval úrovně 0,86 ročně. Svého maxima dosáhl v roce 2018 při hodnotě 1,22 trestných činů zkrácení daně na 10 000 obyvatel.

Ačkoliv trestný čin zkrácení daně tvoří pouze 3,13 % všech hospodářských trestných činů, průměrná roční škoda způsobená uvedeným trestným činem dosahuje výše 5 475 248 000 Kč, což představuje 31,51 % průměrné roční škody způsobené všemi registrovanými hospodářskými trestnými činy v České republice. Celkem však byla všemi registrovanými trestnými činy zkrácení daně způsobená škoda ve výši 60 227 731 000 Kč, přičemž škoda způsobená jedním takovým trestným činem dosáhla výše 6 051 213 Kč.

Z tabulky 5 je rovněž patrné, že dochází k velkým výkyvům také v oblasti zajištěných výnosů, neboť například v roce 2008 se podařilo zajistit celkem 5 880 000 Kč v souvislosti s trestným činem zkrácení daně, zatímco v letech 2009, 2010, 2015, 2016 a 2017 se žádné výnosy nepodařilo zajistit. V průměru tak zajištěné výnosy dosahují výše 912 000 Kč ročně. Za sledované období však bylo v souvislosti s trestným činem zkrácení daně zajištěno 16,7 % z celkové způsobené škody tímto trestným činem.

Tabulka 5 – Vývoj počtu registrovaných a objasněných trestných činů zkrácení daně v České republice v letech 2008–2018

Rok	Registrováno	Objasněno %	Index registrovaných	Škody (v tis. Kč)	Zajištěné výnosy (v tis. Kč)
2008	725	50,07%	0,70	6 510 370	5 880
2009	574	46,86%	0,55	2 780 582	0
2010	601	47,25%	0,57	4 510 534	0
2011	704	51,42%	0,67	3 361 121	710
2012	916	47,49%	0,87	6 278 758	410
2013	1 114	63,46%	1,06	6 843 153	1 531
2014	858	50,70%	0,82	8 572 074	20
2015	1 015	47,09%	0,96	7 957 739	0
2016	1 043	51,87%	0,99	5 686 096	0
2017	1 107	44,26%	1,05	3 980 480	0
2018	1 296	36,42%	1,22	3 746 824	1 480

5.3.2 Hlavní město Praha

Na území Hlavního města Prahy bylo ve sledovaném období registrováno celkem 2 731 trestných činů zkrácení daně. V průměru tak bylo registrováno celkem 248 uvedených skutků ročně. Z celkového počtu registrovaných trestných činů zkrácení daně v České republice představuje počet uvedených registrovaných trestných činů jen v Praze 27,44 %. Při pohledu na tabulku 6 lze pozorovat rostoucí trend. Dominantní je především rok 2018, ve kterém bylo registrováno 476 skutků, což je téměř dvakrát více než uvedený roční průměr.

Průměrná roční objasněnost dosahovala 43,46 %, což je ve srovnání s objasněností v rámci celé České republiky pouze o 5,35 % méně. Navzdory skutečnosti, že v roce 2013 byl registrován druhý nejvyšší počet trestného činu zkrácení daně, dosáhlo procento objasněnosti své nejvyšší hodnoty, a to 72,19 %. Naopak nejmenší objasněnost byla v roce 2018, kdy dosahovala pouhých 20,17 %. V uvedeném roce byl však registrovaný nejvyšší počet trestných činů zkrácení daně za celé sledované období.

Pozoruhodný je v tabulce 6 zejména index registrovaných trestných činů zkrácení daně na území Hlavního města Prahy, které je v průměru 1,97 ročně. Nelze tak nezmínit, že totožný index v tabulce 5 v rámci celé České republiky dosahuje v průměru hodnoty pouze 0,86 ročně, což znamená, že v Praze je více než dvojnásobné zatížení trestnými činy zkrácení daně na 10 000 obyvatel.

Tabulka 6 – Vývoj počtu registrovaných a objasněných trestných činů zkrácení daně v Praze v letech 2008–2018

Rok	Registrováno	Objasněno %	Index registrovaných	Škody (v tis. Kč)	Zajištěné výnosy (v tis. Kč)
2008	148	48,65%	1,21	2 298 931	5 880
2009	110	50,00%	0,88	925 351	0
2010	110	43,64%	0,88	2 021 159	0
2011	136	36,76%	1,10	1 758 169	0
2012	204	35,29%	1,64	3 724 329	0
2013	453	72,19%	3,64	4 107 127	0
2014	253	49,01%	2,02	3 170 192	0
2015	256	45,31%	2,03	3 721 013	0
2016	295	48,81%	2,32	2 389 076	0
2017	290	28,28%	2,25	1 435 770	0
2018	476	20,17%	3,66	1 984 452	1 480

Celková způsobená škoda uvedeným skutkem ve sledovaném období dosahuje částky 27 535 569 000 Kč. Roční průměr tak činí 2 503 234 000 Kč. Ačkoliv byl v roce 2018 registrován nejvyšší počet trestných činů zkrácení daně, nebyla v uvedeném roce těmito trestnými činy způsobena nejvyšší škoda.

Zatímco v České republice škoda způsobená jedním trestným činem zkrácení daně dosáhla průměrné výše 6 051 213 Kč, v Praze byla jedním takovým trestným činem způsobená škoda ve výši 10 082 596 Kč.

V tabulce 6 je nepřehlédnutelná zejména oblast zajištěných výnosů, neboť se v průběhu sledovaného období podařilo výnosy zajistit pouze v letech 2008 a 2018 v celkové výši 7 360 000 Kč. Během let 2008 až 2018 tak bylo zajištěno jen 0,03 % z celkové způsobené škody uvedeným trestným činem.

5.4 Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby dle ustanovení § 241 TrZ

5.4.1 Česká republika

V průběhu jedenáctiletého sledovaného období bylo na území České republiky registrováno celkem 7 118 skutků neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby dle ustanovení § 241 TrZ (neodvedení daně). Vývoj daného trestného činu nebyl příliš dynamický, neboť v průměru bylo registrováno 647 skutků za rok. Nejvyšší počet registrovaných trestných činů neodvedení daně roce 2014 se tak od ročního průměru odchýlil o 19,47 %, zatímco minimální počet v roce 2016 byl oproti průměru o 21,17 % nižší.

Také objasněnost trestného činu neodvedení daně byla ve sledovaném období poměrně stabilní. Její roční průměr dosahoval výše 56,44 %, přičemž nejméně objasněných případů bylo v roce 2010 při hodnotě 49,62 %, naopak nejvíce objasněných případů bylo v následujícím roce. V případě neodvedení daně neplatí přímá úměra – čím méně registrovaných trestných činů, tím vyšší objasněnost, neboť v roce 2014 byl počet registrovaných skutků sice nejvyšší, ale jejich objasněnost převyšovala roční průměr o 6,17 %, kdežto rok 2016 s nejnižším počtem registrovaných skutků ještě o 3,11 % zaostával za ročním průměrem objasněnosti daného skutku.

V České republice v letech 2008 až 2018 v průměru vychází podle indexu registrovaných trestných činů neodvedení daně 0,61 skutku ročně na 10 000 obyvatel. Při hodnocení daného výsledku je třeba brát v potaz především skutečnost, že daného trestného činu se nemůže dopustit kdokoliv, ale pouze osoba plátce či zaměstnavatele.

Celková způsobená škoda trestným činem neodvedení daně dosáhla v České republice za sledované období výše 1 961 102 000 Kč. Průměrně se jednalo o 178 282 000 Kč ročně, zatímco průměrná škoda způsobená jedním takovým trestným činem dosáhla výše 275 513 Kč. Jak je z tabulky 7 patrné, v průběhu let 2008 až 2018 se nepodařilo zajistit žádné výnosy z uvedeného trestného činu.

Tabulka 7 – Vývoj počtu registrovaných a objasněných trestných činů neodvedení daně v České republice v letech 2008–2018

Rok	Registrováno	Objasněno %	Index registrovaných	Škody (v tis. Kč)	Zajištěné výnosy (v tis. Kč)
2008	753	56,84%	0,72	269 754	0
2009	641	60,84%	0,61	223 852	0
2010	665	49,62%	0,63	203 378	0
2011	692	63,01%	0,66	210 396	0
2012	607	58,48%	0,58	169 310	0
2013	583	54,03%	0,55	132 437	0
2014	773	62,61%	0,73	179 750	0
2015	552	55,80%	0,52	135 021	0
2016	510	53,33%	0,48	136 019	0
2017	660	49,85%	0,62	156 291	0
2018	682	56,45%	0,64	144 894	0

5.4.2 Hlavní město Praha

Na území Hlavního města Prahy bylo ve sledovaném období registrováno celkem 3 226 trestných činů neodvedení daně. V Praze tak bylo evidováno 45,32 % z celkového počtu zaznamenaných skutků neodvedení daně. V průměru docházelo k 293 skutkům ročně. Vývoj uvedeného trestného činu je spíše kolísavý, i když v posledních dvou letech výrazně stoupal.

Objasněnost registrovaných trestných činů neodvedení daně během celého období převyšuje hranici 50 %. V průměru se pohybuje na úrovni 64,19 % ročně. V roce 2014 se v hlavním městě podařilo objasnit celkem 70,94 % všech evidovaných skutků neodvedení daně.

Z pozorovaného vývoje indexu registrovaných případů neodvedení daně je patrné, že tento index průměrně dosahuje hodnoty 2,33 skutků na 10 000 obyvatel za rok. Je tedy zřejmé, že index registrovaných skutků v Praze je o 281,97 % vyšší než shodný index zahrnující celé území České republiky.

V letech 2008 až 2018 byla trestnými činy neodvedení daně registrovanými v Praze způsobená škoda v celkové výši 780 017 000 Kč. V průměru tato škoda dosahovala výše 70 911 Kč ročně. Zároveň bylo provedeným výpočtem zjištěno, že částka 241 791 Kč je průměrná výše škody způsobená jedním trestným činem neodvedení daně.

Tabulka 8 – Vývoj počtu registrovaných a objasněných trestných činů neodvedení daně v Praze v letech 2008–2018

Rok	Registrováno	Objasněno %	Index registrovaných	Škody (v tis. Kč)	Zajištěné výnosy (v tis. Kč)
2008	210	53,81%	1,71	63 911	0
2009	238	70,17%	1,91	78 620	0
2010	236	53,39%	1,89	70 873	0
2011	282	81,56%	2,28	70 109	0
2012	236	68,22%	1,90	62 946	0
2013	288	55,90%	2,31	54 755	0
2014	437	70,94%	3,49	70 360	0
2015	246	65,04%	1,95	53 208	0
2016	236	65,68%	1,85	68 600	0
2017	380	51,84%	2,95	89 195	0
2018	437	69,57%	3,36	97 440	0

Jelikož nebyly v souvislosti s trestným činem neodvedení daně v průběhu celého sledovaného období zajištěny žádné výnosy v rámci celé České republiky,

je nemyslitelné, aby byly nějaké zajištěné výnosy evidovány na území Hlavního města Prahy.

5.5 Elementární charakteristiky zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle ustanovení § 240 TrZ

Elementární charakteristiky časové řady registrovaných a objasněných trestných činů zkrácení a neodvedení daně poskytují detailní zhodnocení zaznamenaných dat v průběhu sledovaného období mezi lety 2008 až 2018 jak na území Hlavního města Prahy, tak pro komparaci také na území celé České republiky.

5.5.1 Česká republika

Index registrovaných trestných činů zkrácení daně v České republice dosáhl za jedenáctileté sledované období celkové výše 9,45, přičemž nejvyšší index 1,2196 byl zaznamenán v roce 2018. První absolutní diference, dosáhla nejvýraznější hodnoty v roce 2012, kdy se index zkrácení daně v České republice zvýšil oproti roku 2011 o 0,2009. V roce 2014 je patrná nejsignifikantnější hodnota druhé absolutní diference, kdy se přírůstek indexu zkrácení daně propadl o 0,4329 oproti předchozímu roku.

Tabulka 9 – Elementární charakteristiky časové řady registrovaných a objasněných trestných činů zkrácení daně v České republice v letech 2008–2018

Rok	y_i	d_{1i}	d_{2i}	k_i	r_i	b_i
2008	0,6951	-	-	-	-	-
2009	0,5471	-0,1480	-	0,7871	-0,2129	0,7871
2010	0,5714	0,0243	0,1724	1,0445	0,0445	0,8221
2011	0,6707	0,0992	0,0749	1,1737	0,1737	0,9648
2012	0,8716	0,2009	0,1017	1,2996	0,2996	1,2539
2013	1,0599	0,1883	-0,0127	1,2160	0,2160	1,5247
2014	0,8152	-0,2447	-0,4329	0,7692	-0,2308	1,1728
2015	0,9627	0,1475	0,3922	1,1809	0,1809	1,3850
2016	0,9872	0,0245	-0,1230	1,0254	0,0254	1,4202
2017	1,0454	0,0582	0,0337	1,0589	0,0589	1,5039
2018	1,2196	0,1742	0,1161	1,1667	0,1667	1,7545

Koeficient růstu neboli řetězový index dosáhl svého maxima v roce 2012, kdy se index registrovaných trestných činů zkrácení daně v České republice zvýšil na 130 % hodnoty indexu v roce 2011. Relativní přírůstek neboli první relativní diference dosáhl nejvyšší hodnoty rovněž v roce 2012, neboť se v porovnání s rokem 2011 se index zvýšil o 30 %. Bazický index dosáhl nejvyšší hodnoty v závěru sledovaného období, kdy se index registrovaných trestných činů zvýšil oproti roku 2008 o 175 %. Průměrný koeficient růstu indexu zkrácení daně v České republice dosáhl hodnoty 1,0578, z čehož vyplývá, že došlo ročně k nárůstu indexu o 5,78 %. Aritmetický průměr indexu zkrácení daně v České republice v průběhu sledovaného období dosáhl hodnoty 0,3051.

5.5.2 Hlavní město Praha

Součet indexů registrovaných trestných činů zkrácení daně dosáhl na území Hlavního města Prahy ve sledovaném období celkové hodnoty 21,63. Jeho nejvyšší hodnota však byla zaznamenána v roce 2018. První absolutní diference dosáhla svého maxima v roce 2013, kdy se index zkrácení daně v Praze zvýšil oproti předchozímu roku o 1,9990. Druhá absolutní diference nabyla své nejvýraznější hodnoty v roce 2014, kdy se přírůstek indexu zkrácení daně snížil o 3,6160 oproti roku 2013.

Tabulka 10 – Elementární charakteristiky časové řady registrovaných a objasněných trestných činů zkrácení daně v Praze v letech 2008–2018

Rok	y_i	d_{1i}	d_{2i}	k_i	r_i	b_i
2008	1,2079	-	-	-	-	-
2009	0,8850	-0,3229	-	0,7327	-0,2673	0,7327
2010	0,8788	-0,0062	0,3167	0,9930	-0,0070	0,7275
2011	1,0986	0,2198	0,2260	1,2501	0,2501	0,9095
2012	1,6403	0,5417	0,3219	1,4931	0,4931	1,3580
2013	3,6392	1,9990	1,4573	2,2187	1,2187	3,0129
2014	2,0223	-1,6170	-3,6160	0,5557	-0,4443	1,6742
2015	2,0277	0,0055	1,6224	1,0027	0,0027	1,6787
2016	2,3178	0,2901	0,2847	1,1431	0,1431	1,9189
2017	2,2541	-0,0638	-0,3539	0,9725	-0,0275	1,8661
2018	3,6583	1,4043	1,4680	1,6230	0,6230	3,0287

Koeficient růstu v roce 2013 dosáhl své nejvyšší hodnoty, kdy se index registrovaných trestných činů zkrácení daně v Praze zvýšil na 222 % hodnoty indexu v roce 2012. Nejvyšší relativní přírůstek byl rovněž zaznamenán v roce 2013, kdy se index zkrácení daně v Praze zvýšil oproti roku 2012 o 122 %. Na konci sledovaného období dosáhl své nejvyšší hodnoty bazický index, neboť index registrovaných skutků v Praze se zvýšil oproti roku 2008 o 303 %.

Průměrný koeficient růstu indexu zkrácení daně v Praze dosáhl hodnoty 1,1172, z čehož vyplývá, že došlo k nárůstu indexu o 11,72 %. Aritmetický průměr indexu zkrácení daně v Praze dosáhl během sledovaného období hodnoty 0,5191.

5.6 Elementární charakteristiky neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby dle ustanovení § 241 TrZ

5.6.1 Česká republika

Během sledovaného období dosáhl součet indexů registrovaných trestných činů neodvedení daně v České republice celkové výše 6,76. Nejvyšší hodnota 0,7345 byla evidována v roce 2014. První absolutní diference dosáhla nejsignifikantnější hodnoty v roce 2015, kdy se index neodvedení daně v České republice snížil o 0,2109 oproti roku 2014. Druhá absolutní diference byla nejvýraznější v roce 2014, kdy přírůstek indexu neodvedení daně v České republice klesl o 0,3907 ve srovnání s rokem 2013.

V roce 2014 byla zaznamenána nejvyšší hodnota koeficientu růstu, z čehož vyplývá, že se index registrovaných trestných činů neodvedení daně v České republice navýšil na 132 % hodnoty indexu v roce 2013. Relativní přírůstek dosáhl nejvyšší hodnoty v roce 2017, kdy se index zvýšil o 29 % oproti předchozímu roku. Maximální hodnota bazického indexu byla dosažena v roce 2014, kdy se index registrovaných trestných činů neodvedení daně v České republice zvýšil oproti počátku sledovaného období o 102 %.

Průměrný koeficient růstu indexu neodvedení daně v České republice představuje hodnotu 0,9883, z čehož vyplývá, že ročně došlo v průměru ke snížení indexu o 1,17 %. Zatímco aritmetický průměr shodného indexu v průběhu sledovaného období dosáhl hodnoty 0,2911.

Tabulka 11 – Elementární charakteristiky časové řady registrovaných a objasněných trestných činů neodvedení daně v České republice v letech 2008–2018

Rok	y_i	d_{1i}	d_{2i}	k_i	r_i	b_i
2008	0,7220	-	-	-	-	-
2009	0,6110	-0,1110	-	0,8462	-0,1538	0,8462
2010	0,6323	0,0213	0,1323	1,0349	0,0349	0,8758
2011	0,6593	0,0270	0,0056	1,0426	0,0426	0,9131
2012	0,5776	-0,0817	-0,1086	0,8761	-0,1239	0,8000
2013	0,5547	-0,0229	0,0588	0,9603	-0,0397	0,7683
2014	0,7345	0,1798	0,2027	1,3241	0,3241	1,0173
2015	0,5236	-0,2109	-0,3907	0,7129	-0,2871	0,7252
2016	0,4827	-0,0409	0,1700	0,9220	-0,0780	0,6686
2017	0,6233	0,1405	0,1814	1,2912	0,2912	0,8633
2018	0,6418	0,0185	-0,1220	1,0297	0,0297	0,8889

5.6.2 Hlavní město Praha

Z tabulky 11 vyplývá, že součet registrovaných trestných činů neodvedení daně na území Hlavního města Prahy v letech 2008 až 2018 dosahoval hodnoty 25,61, přičemž svého maxima nabyl při hodnotě 3,4930 v roce 2014. První absolutní diference zaznamenala nejvýraznější hodnotu v roce 2015, kdy se index neodvedení daně v Praze v porovnání s rokem 2014 snížil o 1,5445. V roce 2015 je rovněž evidentní nejvýraznější hodnota druhé absolutní diference, neboť index neodvedení daně klesl o 2,7238 oproti roku 2014.

Koeficient růstu dosáhl svého maxima v roce 2017, kdy se index registrovaných skutků neodvedení daně v Praze navýšil na 159 % hodnoty indexu v roce 2016. Nejvyšší relativní přírůstek byl také zaznamenán v roce 2017, kdy se index neodvedení daně v Praze zvýšil o 59 % oproti roku 2016. Bazický

index dosáhl nejvyšší hodnoty v roce 2014, neboť index registrovaných skutků v Praze se zvýšil oproti roku 2008 o 204 %.

Průměrný koeficient růstu indexu neodvedení daně v Praze dosáhl hodnoty 1,0696 a provedeným výpočtem bylo zjištěno, že došlo k nárůstu indexu o 6,96 %. Aritmetický průměr daného indexu v průběhu sledovaného období dosáhl hodnoty 0,8809.

Tabulka 11 – Elementární charakteristiky časové řady registrovaných a objasněných trestných činů neodvedení daně v Praze v letech 2008–2018

Rok	y_i	d_{1i}	d_{2i}	k_i	r_i	b_i
2008	1,7139	-	-	-	-	-
2009	1,9148	0,2009	-	1,1172	0,1172	1,1172
2010	1,8854	-0,0294	-0,2303	0,9846	-0,0154	1,1001
2011	2,2780	0,3926	0,4220	1,2082	0,2082	1,3291
2012	1,8976	-0,3804	-0,7730	0,8330	-0,1670	1,1072
2013	2,3137	0,4161	0,7965	1,2193	0,2193	1,3500
2014	3,4930	1,1793	0,7632	1,5097	0,5097	2,0380
2015	1,9485	-1,5445	-2,7238	0,5578	-0,4422	1,1369
2016	1,8543	-0,0942	1,4503	0,9516	-0,0484	1,0819
2017	2,9536	1,0993	1,1936	1,5929	0,5929	1,7233
2018	3,3586	0,4050	-0,6944	1,1371	0,1371	1,9596

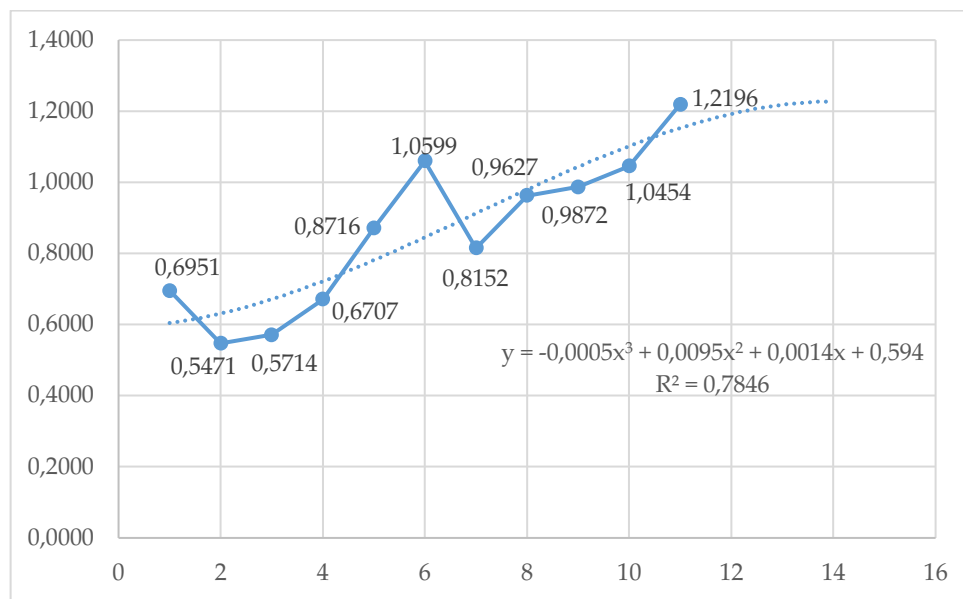
5.7 Analýza trendu a predikce vývoje zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle ustanovení § 240 TrZ

5.7.1 Česká republika

Za účelem predikce vývoje indexu registrovaných trestných činů zkrácení daně v České republice pro období 2019 až 2021 bylo na časovou řadu indexu za období 2008 až 2018 uplatněno pět náhodně vybraných regresních modelů. Jednalo se o modely lineárního, kvadratického, kubického, logaritmického a exponenciálního trendu.

Jako nejvhodnější model se ukázal model kubického trendu ve tvaru $y = -0,000453x^3 + 0,009470x^2 + 0,001382x + 0,594015$, s ohledem na výše relativní chyby odhadu 10,40 % a indexu korelace 0,8858 a indexu determinace 0,7846. Při

využití kubického modelu je predikován kolísavý trend indexu registrovaných trestných činů zkrácení daně v České republice, neboť pro rok 2019 je predikován pokles indexu o 2,30 % na hodnotu 1,1915, což by při stejném počtu obyvatel představovalo 1266 trestných činů zkrácení daně v České republice. V následujících letech je predikován růst indexu na hodnoty 1,2172 v roce 2020 a 1,2265 v roce 2021, což by znamenalo počet registrovaných skutků v roce 2020 ve výši 1293 a v roce 2021 ve výši 1303.



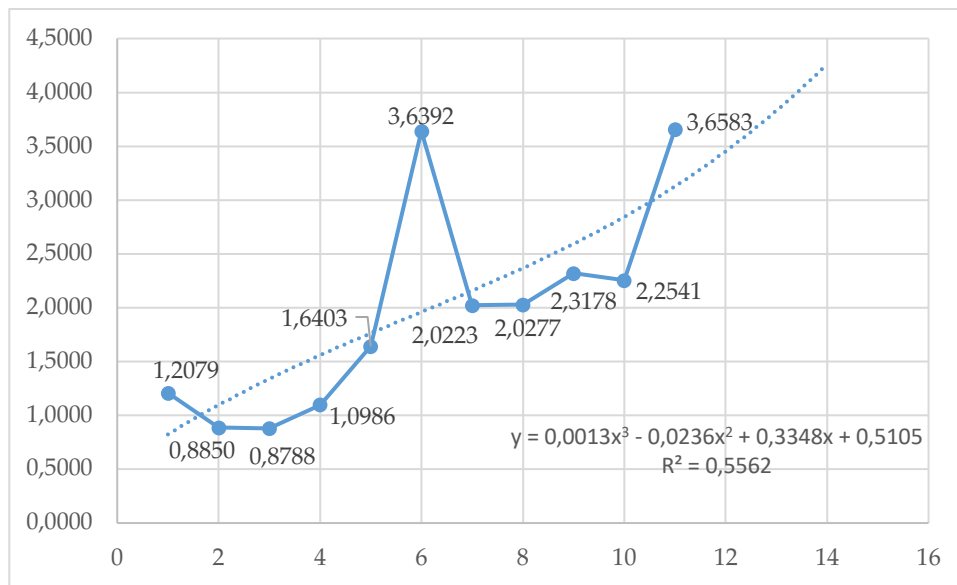
Obrázek 1 – Použití kubického modelu na časovou řadu indexu zkrácení daně v České republice v letech 2008-2021

5.7.2 Hlavní město Praha

K predikci vývoje indexu registrovaných trestných činů zkrácení daně na území Hlavního města Prahy pro roky 2019 až 2021 bylo na časovou řadu indexu za roky 2008 až 2018 uplatněno pět shora uvedených regresních modelů.

Jako nejoptimálnější model byl zvolen model kubického trendu ve tvaru $y = 0,001345x^3 - 0,023600x^2 + 0,334826x + 0,510533$, se zřetelem na výši relativní chyby odhadu 25,42 % a indexu korelace 0,7458 a indexu determinace 0,5562. Při využití kubického modelu je rovněž predikován kolísavý trend indexu registrovaných trestných činů zkrácení daně v Praze, jelikož pro rok 2019

je predikován pokles indexu o 5,58 % na hodnotu 3,4542, což by při stejném počtu obyvatel představovalo 449 trestných činů zkrácení daně v Praze. V následujících letech je predikován růst indexu na hodnoty 3,8298 v roce 2020 a 4,2632 v roce 2021, což by znamenalo počet registrovaných skutků v roce 2020 ve výši 498 a v roce 2021 ve výši 555.



Obrázek 2 – Použití kubického modelu na časovou řadu indexu zkrácení daně v Praze v letech 2008-2021

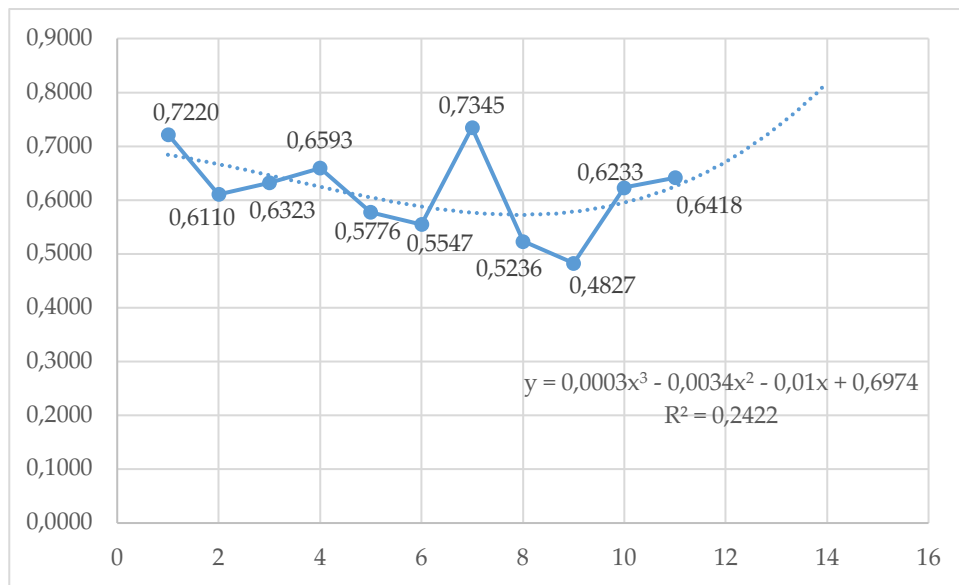
5.8 Analýza trendu a predikce vývoje neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby dle ustanovení § 241 TrZ

5.8.1 Česká republika

Za účelem predikce vývoje indexu registrovaných trestných činů neodvedení daně v České republice pro období 2019 až 2020 bylo na časovou řadu indexu za období 2008 až 2018 uplatněno pět shora uvedených regresních modelů.

Jako nejvhodnější model se ukázal model kubického trendu ve tvaru $y = 0,000337x^3 - 0,003396x^2 - 0,009994x + 0,697401$, s ohledem na výše relativní chyby odhadu 8,20 % a indexu korelace 0,4921 a indexu determinace 0,2422. Při využití kubického modelu je predikován rostoucí trend indexu registrovaných trestných činů neodvedení daně v České republice, neboť pro rok 2019

je predikován růst indexu o 4,52 % na hodnotu 0,6708, což by při stejném počtu obyvatel představovalo 713 trestných činů neodvedení daně v České republice. V následujících letech je rovněž predikován růst indexu na hodnoty 0,7339 v roce 2020 a 0,8166 v roce 2021, což by znamenalo počet registrovaných skutků v roce 2020 ve výši 780 a v roce 2021 ve výši 868.



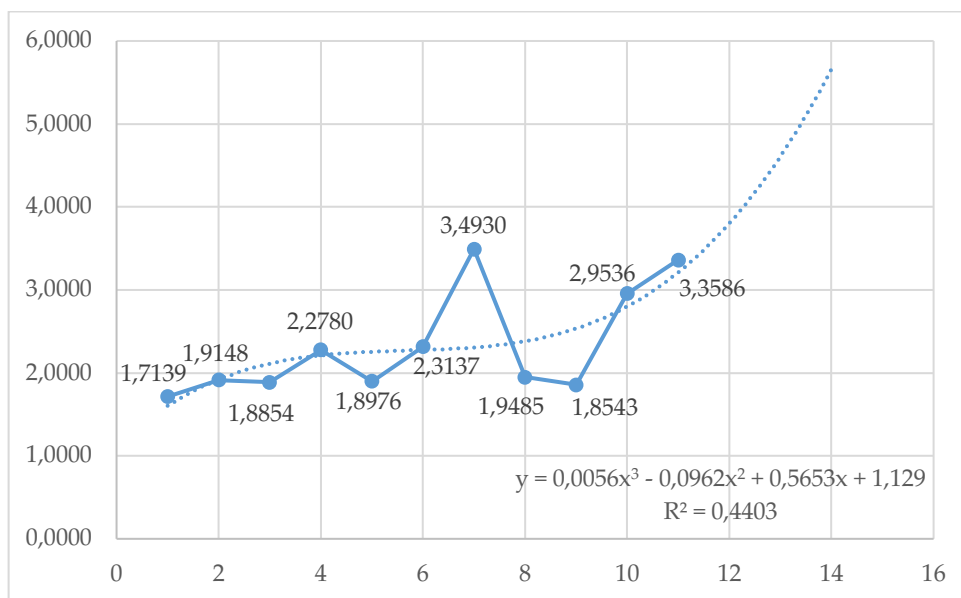
Obrázek 3 – Použití kubického modelu na časovou řadu indexu neodvedení daně v České republice v letech 2008-2021

5.8.2 Hlavní město Praha

K predikci vývoje indexu registrovaných trestných činů neodvedení daně na území Hlavního města Prahy pro roky 2019 až 2021 bylo na časovou řadu indexu za roky 2008 až 2018 uplatněno pět shora uvedených regresních modelů.

Jako neoptimálnější model byl zvolen model kubického trendu ve tvaru $y = 0,005640x^3 - 0,096220x^2 + 0,565329x + 1,129011$, se zřetelem na výši relativní chyby odhadu 13,14 % a indexu korelace 0,6635 a indexu determinace 0,4403. Při využití kubického modelu je rovněž predikován rostoucí trend indexu registrovaných trestných činů neodvedení daně v Praze, jelikož pro rok 2019 je predikován růst indexu o 13,24 % na hodnotu 3,8032, což by při stejném počtu obyvatel představovalo 495 trestných činů neodvedení daně v Praze.

V následujících letech je rovněž predikován růst indexu na hodnoty 4,6082 v roce 2020 a 5,6607 v roce 2021, což by znamenalo počet registrovaných skutků v roce 2020 ve výši 600 a v roce 2021 ve výši 737.



Obrázek 4 – Použití kubického modelu na časovou řadu indexu neodvedení daně v Praze v letech 2008-2021

5.9 Zatíženost hospodářských a vybraných daňových trestných činů

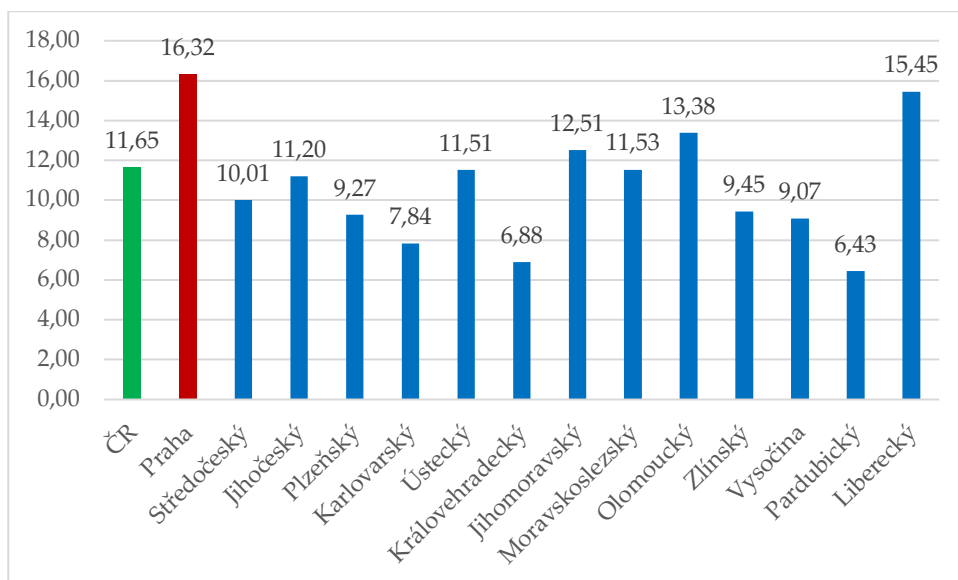
V České republice bylo k 1. 1. 2019 celkem 34 718 příslušníků Policie ČR, z toho 4 700 příslušníků prověřujících a vyšetřujících obecnou kriminalitu a 2137 hospodářskou kriminalitu. Policejní prezidium ČR poskytlo data o počtech příslušníků s rozdělením na obecnou a hospodářskou kriminalitu.

V době od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2017 byly dle poskytnutých dat odbory hospodářské a obecné kriminality v rámci některých krajských ředitelství spojeny, a tudíž s ohledem na aktuálnost a relevantnost byly pro stanovení indexů zatíženosti hodnoceny pouze statistická data za rok 2018.

5.9.1 Hospodářská kriminalita

Z obrázku 5 vyplývá, že index zatíženosti registrovaných hospodářských trestných činů na jednoho příslušníka prověřujícího a vyšetřujícího hospodářskou kriminalitu registrovanou na území Hlavního města Prahy

dosahuje hodnoty 16,32 hospodářských trestných činů, což je o 40,06 % více než index zatíženost v rámci celé České republiky. Nejnižší zatíženost naopak vykazuje Pardubický kraj a to 6,43 hospodářských trestných činů na příslušníka za hodnocený rok, což je o 60,6 % méně ve srovnání s Hlavním městem Prahou.

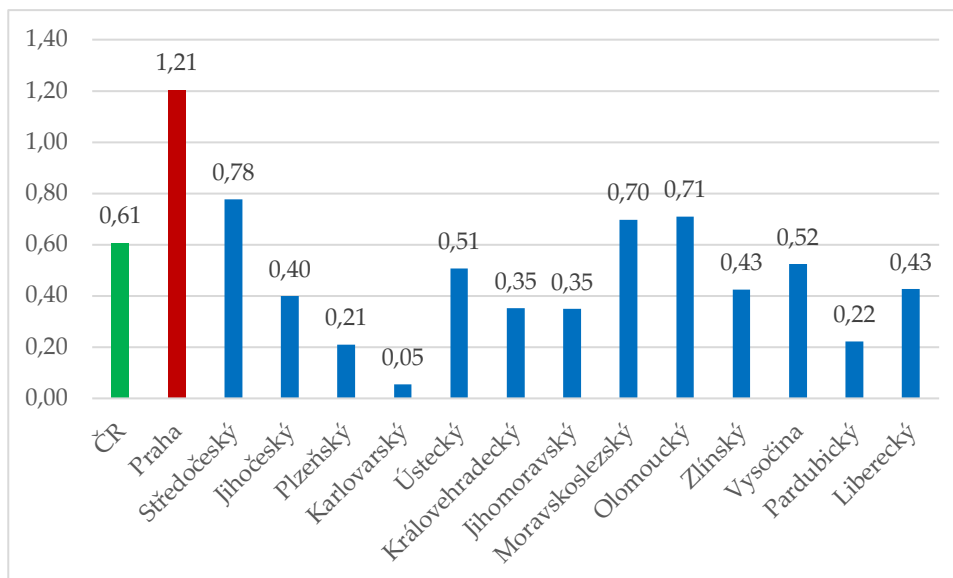


Obrázek 5 – Index zatíženosti registrovaných hospodářských trestných činů na příslušníka prověřujícího a vyšetřujícího hospodářskou kriminalitu v České republice za rok 2018

5.9.2 Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle ustanovení § 240 TrZ

Z obrázku 6 je patrné, že index zatíženosti registrovaných trestných činů zkrácení daně na jednoho příslušníka prověřujícího a vyšetřujícího hospodářskou trestnou činnost na území Hlavního města Prahy dosahuje hodnoty 1,21 trestných činů zkrácení daně, přičemž index zatíženosti registrovaných trestných činů zkrácení daně zahrnující celé území České republiky je při hodnotě 0,61 o 49,59 % nižší než v Praze.

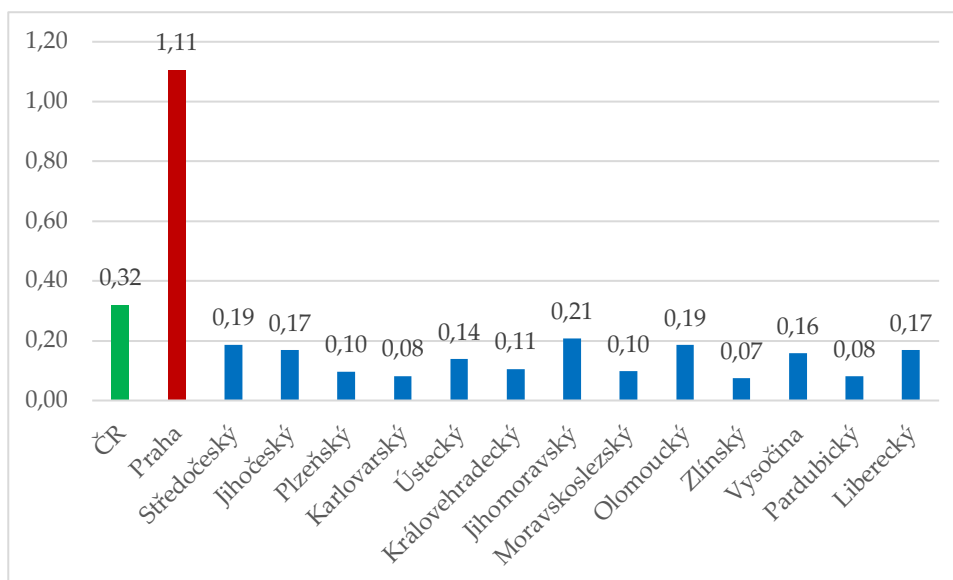
Karlovarský kraj byl v roce 2018 při hodnotě indexu 0,05 nejméně zatížen trestnými činy zkrácení daně v porovnání se všemi kraji v České republice. Porovnáním indexu Karlovarského kraje a Prahy je zřejmé, že v Praze je o 2 320 % vyšší zatíženost než v Karlovarském kraji.



Obrázek 6 – Index zatíženosti registrovaných trestných činů zkrácení daně na příslušníka prověřujícího a vyšetřujícího hospodářskou kriminalitu v České republice za rok 2018

5.9.3 Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby dle ustanovení § 241 TrZ

Z obrázku 7 je na první pohled evidentní markantní rozdíl v zatíženosti příslušníků trestnými činy neodvedení daně na území Hlavního města Prahy a ostatními kraji napříč Českou republikou.



Obrázek 7 – Index zatíženosti registrovaných trestných činů neodvedení daně na příslušníka prověřujícího a vyšetřujícího hospodářskou kriminalitu v České republice za rok 2018

Index zatíženosti registrovaných trestných činů neodvedení daně na jednoho příslušníka prověřujícího a vyšetřujícího hospodářskou trestnou činnost na území Hlavního města Prahy dosahuje hodnoty 1,11 trestných činů neodvedení daně, přičemž index zatíženosti registrovaných trestných činů neodvedení daně zahrnující celé území České republiky je při hodnotě 0,32 o 71,17 % nižší než v Praze. Porovnáním nejnižší hodnoty indexu 0,07, kterou v roce 2018 zaznamenal Zlínský kraj s hodnotou indexu 1,11 v Praze je patrné, že v Praze je o 1 485,71 % vyšší zatíženost trestnými činy neodvedení daně než právě ve Zlínském kraji.

6 DISKUZE

Pokud budou hodnocena absolutní čísla, tak z perspektivy celkové kriminality bylo v Hlavním městě Praha za sledované období let 2008 až 2018 registrováno celkem 760 440 trestných činů, což je 24,64 % všech registrovaných trestných činů na území České republiky i přes skutečnost, že v Hlavním městě Praha mělo za hodnocenou dobu bydliště pouhých 11,93 % obyvatel. Z daného důvodu je vhodnější porovnávat indexy kriminality, které vyjadřují počet trestných činů na 10 000 obyvatel a poskytnou nám tak reálnější pohled na zatíženost trestné činnosti na vybrané území. Při porovnání indexů registrované kriminality tak došlo v hlavním městě za hodnocené období ročně v průměru k 551,93 trestným činům na 10 000 obyvatel a v případě České republiky pouze k 266,73 trestným činům na 10 000 obyvatel.

Počet indexu registrovaných trestných činů na konci sledovaného období **klesl** v hlavním městě ve srovnání s jeho počátkem o 46,07 % a v České republice o 45,07 %. Nepoměrně vyšší zatížení kriminality je spojeno i s nižší objasněností, kdy průměrná výše objasněnosti na území Hlavního města Prahy dosahovala pouze 22,21 % ve srovnání s 41,96 % hodnoty objasněnosti v České republice. V hlavním městě je vyšší i průměrná škoda způsobená jedním trestným činem a to 157 191 Kč, což je o 69 % více než průměr v České republice.

U hospodářské kriminality bylo na území Hlavního města Prahy za hodnocené období registrováno celkem 76 571 hospodářských trestných činů, což představuje 24,11 % všech registrovaných hospodářských trestných činů v České republice. Při hodnocení indexů bylo za sledované období v hlavním městě registrováno ročně v průměru 55,43 hospodářských trestných činů na 10 000 obyvatel, kdy v České republice index dosahoval hodnoty 27,44. Počet indexu registrovaných trestných činů na konci sledovaného období **klesl** v hlavním městě ve srovnání s jeho počátkem o 16,19 % a v České republice o 24,93 %. Průměrná objasněnost hospodářské kriminality v hlavním městě

dosahovala 38,75 %, kdy celorepublikový průměr byl 51,22 %. Ve způsobených dopadech byla v hlavním městě způsobena hospodářskou trestnou činností roční průměrná škoda 8 092 203 000 Kč a v České republice 17 376 767 000 Kč, což představuje 46,57 % celkových způsobených škod.

V případě trestné činnosti zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby bylo na území Hlavního města Prahy za hodnocené období registrováno celkem 2 731 trestných činů, což představuje 27,44 % všech registrovaných trestných činů dané skutkové podstaty v České republice. Při hodnocení indexů bylo za sledované období v hlavním městě registrováno ročně v průměru 1,97 daných trestných činů na 10 000 obyvatel, kdy v České republice index dosahoval hodnoty 0,86. Počet indexu registrovaných trestných činů na konci sledovaného období **stoupl** v hlavním městě ve srovnání s jeho počátkem o 202,87 % a v České republice o 75,45 %. Průměrná objasněnost dané kriminality v hlavním městě dosahovala 43,46 %, kdy celorepublikový průměr byl 48,81 %. Ve způsobených dopadech byla v hlavním městě způsobena danou trestnou činností roční průměrná škoda 2 503 234 000 Kč a v České republice 5 475 248 000 Kč, což představuje 45,72 % celkových způsobených škod.

Při hodnocení trestné činnosti neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby bylo na území Hlavního města Prahy za hodnocené období registrováno celkem 3 226 trestných činů, což představuje 45,32 % všech registrovaných trestných činů dané skutkové podstaty v České republice. Při hodnocení indexů bylo za sledované období v hlavním městě registrováno ročně v průměru 2,33 daných trestných činů na 10 000 obyvatel, kdy v České republice index dosahoval hodnoty 0,61. Počet indexu registrovaných trestných činů na konci sledovaného období **stoupl** v hlavním městě ve srovnání s jeho počátkem o 95,96 % a v České republice naopak **klesl** o 11,11 %. Průměrná objasněnost dané kriminality v hlavním městě dosahovala 64,19 %, kdy celorepublikový průměr byl 56,44 %. Ve způsobených dopadech byla v hlavním

městě způsobena danou trestnou činností roční průměrná škoda 70 911 000 Kč a v České republice 178 282 000 Kč, což představuje 39,77 % celkových způsobených škod.

Predikce vývoje indexu registrované trestné činnosti na období 2019 až 2021 byla zaměřena výhradně na vybrané daňové trestné činy. U trestné činnosti zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby byl pro stanovení vývoje indexu registrovaných skutků zvolen model kubického trendu, kterým byl predikován při identickém počtu obyvatel jako v roce 2018 na území České republiky pro rok 2019 pokles indexu na hodnotu 1,1915, následovaným růstem na hodnotu 1,2172 v roce 2020 a hodnotu 1,2265 v roce 2021, což by představovalo **nárůst o 0,56 %** ve srovnání s hodnotou indexu v roce 2018. Na území Hlavního města Prahy by došlo v roce 2019 k poklesu indexu na hodnotu 3,4542, následovaným růstem na hodnotu 3,8298 v roce 2020 a na hodnotu 4,2632 v roce 2021, což by představovalo **nárůst o 16,53 %**. Střední procentuální chyba odhadu dosahovala v případě predikce pro Českou republiku 10,40 % a pro hlavní město 25,42 % a tudíž lze předpokládat, že se jedná o reálnou predikci.

Pro predikci vývoje indexu registrované trestné činnosti neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby na období 2019 až 2021 byl rovněž zvolen model kubického trendu, kterým byl predikován při identickém počtu obyvatel jako v roce 2018 na území České republiky pro rok 2019 nárůst indexu na hodnotu 0,6708, následovaným růstem na hodnotu 0,7339 v roce 2020 a hodnotu 0,8166 v roce 2021, což by představovalo **nárůst o 27,24 %** ve srovnání s hodnotou indexu v roce 2018. Na území Hlavního města Prahy by došlo v roce 2019 k nárůstu indexu na hodnotu 3,8032, následovaným růstem na hodnotu 4,46082 v roce 2020 a na hodnotu 5,6607 v roce 2021, což by představovalo **nárůst o 68,54 %**. Střední procentuální chyba odhadu

dosahovala v případě predikce pro Českou republiku 8,20 % a pro hlavní město 13,14 % a tudíž lze předpokládat, že se jedná o reálnou predikci.

Dlouhodobě udržitelé prověřování a vyšetřování daňové trestné činnosti odpovídající zásadám trestního řízení je možné pouze za stavu přiměřené úrovně zatíženosti na jednoho příslušníka Policie ČR. Pokud se zaměříme na poslední rok ve zkoumané časové řadě, tak za rok 2018 byla zatíženost registrovaných hospodářských trestných činů na jednoho příslušníka prověřujícího a vyšetřujícího hospodářskou trestnou činností na území hlavního města ve výši 16,32 registrovaných trestných činů, což je o 40,06 % vyšší zatíženost, než je celorepublikový průměr.

V případě trestné činnosti zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby byla zatíženost na jednoho příslušníka v roce 2018 v hlavním městě 1,21 registrovaných trestných činů, což bylo o 98,24 % více než celorepublikový průměr. U trestné činnosti neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a jiné povinné platby byla v roce 2018 zatíženost na jednoho příslušníka v hlavním městě 1,11 registrovaných trestných činů, což bylo o 245,85 % více než celorepublikový průměr.

Pokud shrneme výše uvedené, znamená to, že ačkoliv za sledované období 2008 až 2018 v hlavním městě index celkové registrované kriminality klesl o 46,07 % a index registrované hospodářské kriminality klesl o 16,19 %, u vybrané daňové trestné činnosti tomu bylo zcela naopak. Index registrovaných trestných činů zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby stoupl o 202,87 % a index registrovaných trestných činů neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby stoupl o 95,96 %. Již tyto hodnoty jsou poměrně alarmující bez ohledu na pravděpodobnou predikci vývoje, která předpokládá v příštích třech letech v hlavním městě nárůst indexu registrovaných trestných činů zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby o 16,53 % a nárůst indexu registrovaných trestných činů

neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a jiné povinné platby o 68,54 %. Do toho musíme zakomponovat neúměrně vysokou zatíženost policistů prověřujících a vyšetřujících daňovou trestnou činnost na území hlavního města, kdy na konci sledovaného období byla zatíženost u trestné činnosti zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby vyšší o 98,24 % než byl celorepublikový průměr a u trestné činnosti neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a jiné povinné platby vyšší o 245,85 % než byl celorepublikový průměr.

Již na základě vývoje počtu vybraných daňových trestných činů na území hlavního města a zatíženosti příslušníků Policie ČR prověřujících a vyšetřujících danou trestnou činnost je zřejmé, že současný stav je dlouhodobě neudržitelný a nelze vyloučit, že se dané zatížení již nyní projevuje na nižší míře objasňenosti. Pokud by výše stanovená predikce vývoje vybraných daňových trestných činů byla reálná, situace by byla ještě více neudržitelná. Pro zmírnění dopadů současného stavu a případné zefektivnění trestního řízení, snížení zatíženosti příslušníků prověřujících a vyšetřujících vybranou daňovou trestnou činnost alespoň na úroveň celorepublikového průměru a tím i možného zvýšení objasňenosti této trestné činnosti bude pravděpodobně nezbytné učinit určité změny, a to ať již v právních předpisech, tak v personálním zajištění jednotlivých organizačních jednotek Policie ČR. Inspirací mohou být níže uvedená legislativní a organizační opatření.

Získané výsledky nebyly komparovány s výsledky jiných autorů, jelikož se jedná o úzce specializované téma, na které nebyla do současné doby publikována obdobná analýza. Obtížná by byla komparace výsledků s výsledky jiných autorů ze zahraničí, jelikož i v případě, že by byly v jiném státě zcela identicky definované skutkové podstaty vybraných daňových trestných činů, tak proces trestního řízení má každý ze států odlišný, tudíž by komparace získaných výsledků rovněž nebyla relevantní.

6.1 Návrhy pro zlepšení současného stavu

6.1.1 Legislativní opatření

Skutková podstata trestného činu neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby není založena na tom, že jeho případný pachatel úmyslně uvedl příslušný finanční úřad, zdravotní pojišťovnu, případně Českou správu sociálního zabezpečení v omyl tím, že by zkreslil skutečnou daňovou povinnost. Mnohdy se jedná o situace, kdy plátce či zaměstnavatel upřednostnil úhradu jiných výdajů souvisejících s podnikatelskými aktivitami jako je například úhrada nájmu před úhradou povinných odvodů oprávněným subjektům. Je na zvážení, zda v daném případě nezrušit trestnost daného jednání a neuhrazenou daň, pojistné na sociální zabezpečení a podobnou povinnou platbu po plátcích či zaměstnavatelích vymáhat jinými právními prostředky, například exekučními nebo zajišťovacími příkazy.

Pro území Hlavního města Prahy byl v analytické části diplomové práce predikován pro rok 2021 nárůst indexu registrovaných trestných činů neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby o 68,54 % ve srovnání s indexem za rok 2018. Pokud by došlo ke zrušení trestnosti daného protiprávního jednání a index ostatních registrovaných hospodářských trestných činů by byl identický jako v roce 2018, snížil by se index zatíženosti registrovaných hospodářských trestných činů na příslušníka Policie ČR prověřujícího a vyšetřujícího hospodářskou kriminalitu na území Hlavního města Prahy o 6,78 % na 15,21 registrovaných trestných činů na jednoho příslušníka. Lze předpokládat, že snížení zatížení příslušníků prověřujících a vyšetřujících hospodářskou kriminalitu by vedlo ke zvýšení objasnenosti ostatní prověřované a vyšetřované hospodářské trestné činnosti a rovněž ke zkrácení délky trestního řízení.

6.1.2 Organizační opatření

Pokud by nedošlo ke zrušení trestnosti neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby, tak s přihlédnutím k současnému dlouhodobě neudržitelnému stavu, kdy je index zatíženosti na jednoho příslušníka prověřujícího a vyšetřujícího hospodářskou kriminalitu na území Hlavního města Prahy při srovnání s celorepublikovým průměrem vyšší u celkové hospodářské kriminality o 40,06 %, u trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby o 98,24 % a u trestného činu neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby o 245,85 % a predikovanému vývoji, lze doporučit urychlené provedení organizačních opatření.

Organizační opatření je vhodné směřovat k redistribuci systemizovaných služebních míst z méně zatížených organizačních článků prověřujících a vyšetřujících hospodářskou kriminalitu v České republice na organizační články prověřující a vyšetřující hospodářskou kriminalitu na území Hlavního města Prahy. Cílem by mělo být dosažení vyrovnaného poměru zatíženosti jednotlivých vyšších územně samosprávných celků v otázce prověřování a vyšetřování hospodářské kriminality. Pokud by nebylo přistoupeno k redistribuci systemizovaných služebních míst, je na místě zvýšení mzdového ohodnocení příslušníků prověřujících a vyšetřujících hospodářskou kriminalitu na nestandardně zatížených organizačních člancích. Ideální řešení by bylo stanovení příplatku za zatíženost, který by byl vázán na systemizované služební místo a byl by měněn v ročních intervalech dle aktuální výše zatíženosti.

S ohledem na významně vyšší zatíženost příslušníků prověřujících a vyšetřujících vybrané daňové trestné činy na území Hlavního města Prahy se jeví žádoucí zvyšování jejich kvalifikace pro kvalifikované prověřování a vyšetřování daňové kriminality. Zvyšování kvalifikace by mělo probíhat formou odborných kurzů a stáží v oborech ekonomie, účetnictví a daní. Dané

opatření by mohlo mít dopad na zefektivnění trestního řízení, zvýšení míry objasňenosti, i zkrácení jeho délky.

6.2 Další směřování výzkumu

Další výzkum v oblasti analýzy vývoje a dopadu vybraných daňových trestných činů na území Hlavního města Prahy lze zaměřit na průměrnou dobu trestního řízení u vybrané daňové trestné činnosti, případně na důvody, které vedou v některých krajích k nižší průměrné míře objasňenosti. Pro zodpovězení daných otázek by však byla nutná spolupráce s Policejním prezidiem ČR. Pro spolupráci v této oblasti by bylo možno využít některého z již probíhajících, případně budoucích výzkumných projektů.

7 ZÁVĚR

V teoretické části diplomové práce byly popsány základní pojmy z kriminologie, uvedeny jednotlivé druhy hospodářské kriminality, dále vybrané právní předpisy, subjekty a zdroje informací o hospodářské kriminalitě. Zvláštní pozornost byla věnována hospodářské kriminalitě v oblasti daní.

Praktická část diplomové práce obsahovala hodnocení vývoje a dopadů hospodářských a vybraných daňových trestných činů na území Hlavního města Prahy za období 2008-2018 pomocí vybraných statistických metod, včetně stanovení elementárních charakteristik časových řad a predikce vývoje na období 2019-2021. Index registrovaných trestných činů zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby za hodnocené období stoupl o 202,87 % a index registrovaných trestných činů neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby stoupl o 95,96 %.

Predikce vývoje předpokládá v příštích třech letech v hlavním městě nárůst indexu registrovaných trestných činů zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby o 16,53 % a nárůst indexu registrovaných trestných činů neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a jiné povinné platby o 68,54 %. Zatíženost policistů na území hlavního města na konci sledovaného období u trestné činnosti zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby byla vyšší o 98,24 % než byl celorepublikový průměr a u trestné činnosti neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a jiné povinné platby vyšší o 245,85 % než byl celorepublikový průměr.

Pro využití diplomové práce v praxi byly v diskusní části stanoveny legislativní doporučení a organizační opatření pro snížení indexu zatíženosti vybrané daňové kriminality na jednoho policistu prověřujícího vyšetřujícího hospodářskou kriminalitu na území Hlavního města Prahy a indexu registrované vybrané daňové kriminality a zefektivnění procesu jejího prověřování a vyšetřování.

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Criminology: Theories, Patterns and Typologies. 13th ed. Boston: Cengage Learning, 2017. ISBN 978-1337091848.
2. GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-554-5.
3. VÁLKOVÁ, Helena a Josef KUČHTA. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-429-2.
4. TOMÁŠEK, Jan. *Úvod do kriminologie: jak studovat zločin*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2982-4.
5. BĚLÍK, Václav, Stanislava SVOBODA HOFERKOVÁ a Blahoslav KRAUS. *Slovník sociální patologie*. Praha: Grada, 2017. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-271-0599-1.
6. VANTUCH, Pavel. *Trestní zákoník s komentářem: k ...* Olomouc: ANAG, 2011-. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-677-8.
7. SPIRIT, Michal. *Úvod do studia práva*. 2. vyd., aktualiz. dle nového občanského zákoníku. Praha: Grada, 2014. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5280-8.
8. CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Hospodářská a ekonomická trestná činnost*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2015. Eupress. ISBN 978-80-7408-109-5.
9. MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. 2., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2004. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-878-9.
10. BALOUN, Vladimír. *Finanční kriminalita v České republice: dílčí studie úkolu "Výzkum ekonomické kriminality"*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-7338-029-3.

11. ČASTORÁL, Zdeněk. *Ekonomická kriminalita: (z pohledu řízení a správy)*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007. Eupress. ISBN 978-80-86754-83-3.
12. NOVOTNÝ, Oto, Tomáš GŘIVNA, Pavel ŠÁMAL a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-960-9.
13. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-109-3.
14. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní řád: komentář*. 6., dopl. a přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-043-0.
15. Stadia trestního řízení. *Nejvyšší státní zastupitelství Česká republika* [online]. Praha [cit. 2020-03-21]. Dostupné z: <http://www.nsz.cz/index.php/cs/prubeh-izeni-v-trestnich-a-netrestnich-vecech/stadia-trestniho-izeni>
16. ŠUGÁR, Ján. *Finanční šetření v trestním řízení: Financial investigation in criminal proceedings*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2015. Eupress. ISBN 978-80-7408-121-7.
17. ŠUGÁR, Ján. *Certifikovaná metodika finančního šetření pro Policii České republiky*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2015. Eupress. ISBN 978-80-7408-122-4.
18. ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-447-3.
19. KRUPKA, Vladimír. *Trestní právo procesní*. 3. vyd. Praha: Armex, 2010. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-86795-89-8.
20. HANUŠ, Jaromír, Bohumil HOLUŠA a Lydie MUSILOVÁ. *Daňový řád v kostce*. Ostrava: EconomiCon, 2012. ISBN 978-80-905065-2-7.
21. HÁLEK, Vítězslav. *Karuselové obchody*. Hradec Králové: Vítězslav Hálek, 2015. ISBN 978-80-260-8723-6.
22. O Daňové Kobře. *Daňová Kobra* [online]. Praha [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.danovakobra.cz>

23. NEDOROST, Libor. *Státní zastupitelství: historie, současnost a perspektivy*. Praha: Eurolex Bohemia, 2002. ISBN 80-86432-34-3.
24. SCHELLEOVÁ, Ilona a Karel SCHELLE. *Soudnictví: (historie, současnost a perspektivy)*. Praha: Eurolex Bohemia, 2004. ISBN 80-86432-65-3.
25. ANALÝZA. *Finanční analytický úřad* [online]. Praha [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.financnianalytickyyurad.cz/analyticka-cinnost/analyza.html>
26. Kriminalita. Policie České republiky [online]. Praha, 2020 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>
27. MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4580-0.
28. HOLCR, Květoň. *Kriminologie*. Praha: Leges, 2009. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-23-3.
29. BRABCOVÁ, Irena. *Hospodářská kriminalita z pohledu kriminologie*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2001. ISBN 80-7251-071-1.
30. SVATOŠ, Roman. *Kriminologie ve světle nového trestního zákoníku*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. ISBN 978-80-86708-21-8.
31. DVOŘÁČEK, Jiří a Peter SLUNČÍK. *Podnik a jeho okolí: jak přežít v konkurenčním prostředí*. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-224-3.
32. Zpráva o daních v České republice. In: Nejvyšší kontrolní úřad [online]. Praha, 2019 [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: https://www.nku.cz/assets/publikace-a-dokumenty/ostatni-publikace/zprava-danich__1.pdf
33. Poznámky k daňové kriminalitě v České republice. *Časopis pro právní vědu a praxi* [online]. 2013, 21(3), 118-128 [cit. 2020-04-05]. ISSN 1805-2789. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/cpvp/article/view/5759/4850>
34. ŠEFL, Vladimír. *COFOLA 2010: the Conference Proceedings* [online]. Brno: Masaryk University, 2010 [cit. 2020-04-09]. ISBN 978-80-210-5151-5. Dostupné z:

[https://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2010/files/nastroje/Sefl Vladimir_1648 .pdf](https://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2010/files/nastroje/Sefl_Vladimir_1648.pdf)

35. HINDLS, Richard, Stanislava HRONOVÁ a Jan SEGER. *Statistika pro ekonomy*. 5. vyd. Praha: Professional Publishing, 2004. ISBN 80-86419-59-2.
36. BOX, George E. P., Gwilym M. JENKINS, Gregory C. REINSEL a Greta M. LJUNG. *Time series analysis: forecasting and control*. Fifth edition. Hoboken: John Wiley & Sons, 2016. Series in probability and statistics (Wiley). ISBN 978-1118675021.